ISSN 1725-2628

Europeiska unionens officiella tidning

L 29

femtioförsta årgången

2 februari 2008

Svensk utgåva

Lagstiftning

Innehållsförteckning

I *Rättsakter som antagits i enlighet med EG- och Euratomfördragen och som ska offentliggöras*

FÖRORDNINGAR

Kommissionens förordning (EG) nr 96/2008 av den 1 februari 2008 om fastställande av schablonvärden vid import för bestämning av ingångspriset för vissa frukter och grönsaker 1

★ **Kommissionens förordning (EG) nr 97/2008 av den 1 februari 2008 om fastställande av en tilläggskvantitet för rårörsocker med ursprung i AVS-länderna och Indien för leverans till raffinaderier under regleringsåret 2007/08** 3

★ **Kommissionens förordning (EG) nr 98/2008 av den 1 februari 2008 om ändring av flera förordningar vad beträffar numren i Kombinerade nomenklaturen för vissa nöt- och kalvköttsprodukter** 5

II *Rättsakter som antagits i enlighet med EG- och Euratomfördragen och vars offentliggörande inte är obligatoriskt*

BESLUT

Kommissionen

2008/90/EG:

★ **Kommissionens beslut av den 10 juli 2007 om det statliga stöd nr C 20/06 (f.d. NN 30/06) som Slovenien har genomfört till förmån för Novoles Lesna Industrija Straža d.d.** *[delgivet med nr K(2007) 3223]* [1] 7

[1] Text av betydelse för EES

(forts. på nästa sida)

SV

De rättsakter vilkas titlar är tryckta med fin stil är sådana rättsakter som har avseende på den löpande handläggningen av jordbrukspolitiska frågor. De har normalt begränsad giltighetstid.

Beträffande alla övriga rättsakter gäller att titlarna är tryckta med fet stil och föregås av en asterisk.

2008/91/EG:

★ **Kommissionens beslut av den 10 juli 2007 om det statliga stöd C 19/06 (f.d. NN 29/06) som Slovenien har genomfört till förmån för Javor Pivka Lesna Industrija d.d.** *[delgivet med nr K(2007) 3227]* [1] 16

2008/92/EG:

★ **Kommissionens beslut av den 10 juli 2007 om en statlig stödordning som Italien inrättat för sjöfartsnäringen på Sardinien C 23/96 (NN 181/95) och C 71/97 (N 144/97)** *[delgivet med nr K(2007) 3257]* [1] 24

SV

[1] Text av betydelse för EES

I

(Rättsakter som antagits i enlighet med EG- och Euratomfördragen och som ska offentliggöras)

FÖRORDNINGAR

KOMMISSIONENS FÖRORDNING (EG) nr 96/2008

av den 1 februari 2008

om fastställande av schablonvärden vid import för bestämning av ingångspriset för vissa frukter och grönsaker

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION HAR ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

med beaktande av fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen,

med beaktande av kommissionens förordning (EG) nr 1580/2007 av den 21 december 2007 om tillämpningsföreskrifter för rådets förordningar (EG) nr 2200/96, (EG) nr 2201/96 och (EG) nr 1182/2007 avseende sektorn för frukt och grönsakter [1], särskilt artikel 138.1, och

av följande skäl:

(1) I förordning (EG) nr 1580/2007 anges som tillämpning av resultaten av de multilaterala förhandlingarna i Uruguayrundan kriterierna för kommissionens fastställande av schablonvärdena vid import från tredje land för de produkter och de perioder som anges i bilagan till den förordningen.

(2) Vid tillämpningen av dessa kriterier bör schablonvärdena vid import fastställas till de nivåer som anges i bilagan till denna förordning.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

De schablonvärden vid import som avses i artikel 138 i förordning (EG) nr 1580/2007 skall fastställas enligt tabellen i bilagan.

Artikel 2

Denna förordning träder i kraft den 2 februari 2008.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater.

Utfärdad i Bryssel den 1 februari 2008.

På kommissionens vägnar

Jean-Luc DEMARTY

Generaldirektör för jordbruk och landsbygdsutveckling

[1] EUT L 350, 31.12.2007, s. 1.

BILAGA

till kommissionens förordning av den 1 februari 2008 om fastställande av schablonvärden vid import för bestämning av ingångspriset för vissa frukter och grönsaker

(EUR/100 kg)

KN-nr	Kod för tredjeland (1)	Schablonvärde vid import
0702 00 00	IL	138,6
	JO	84,0
	MA	39,8
	SN	192,7
	TN	120,5
	TR	99,5
	ZZ	112,5
0707 00 05	EG	190,8
	JO	202,1
	MA	54,5
	TR	136,3
	ZZ	145,9
0709 90 70	MA	63,9
	TR	152,1
	ZA	79,4
	ZZ	98,5
0709 90 80	EG	191,8
	ZZ	191,8
0805 10 20	EG	47,9
	IL	59,5
	MA	69,9
	TN	52,7
	TR	64,1
	ZA	22,3
	ZZ	52,7
0805 20 10	IL	107,2
	MA	102,9
	TR	101,8
	ZZ	104,0
0805 20 30, 0805 20 50, 0805 20 70, 0805 20 90	CN	83,7
	EG	57,6
	IL	73,0
	JM	103,1
	MA	110,9
	PK	46,3
	TR	69,1
	US	60,1
	ZZ	75,5
0805 50 10	EG	74,2
	IL	120,5
	MA	83,8
	TR	122,7
	ZZ	100,3
0808 10 80	CA	103,4
	CL	60,8
	CN	77,0
	MK	39,9
	US	116,4
	ZZ	79,5
0808 20 50	CL	59,3
	CN	83,9
	TR	159,1
	US	94,8
	ZA	93,9
	ZZ	98,2

(1) Landsbeteckningar som fastställs i kommissionens förordning (EG) nr 1833/2006 (EUT L 354, 14.12.2006, s. 19). Koden ”ZZ” betecknar ”övrigt ursprung”.

KOMMISSIONENS FÖRORDNING (EG) nr 97/2008

av den 1 februari 2008

om fastställande av en tilläggskvantitet för rårörsocker med ursprung i AVS-länderna och Indien för leverans till raffinaderier under regleringsåret 2007/08

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION HAR ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

med beaktande av fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen,

med beaktande av rådets förordning (EG) nr 318/2006 av den 20 februari 2006 om den gemensamma organisationen av marknaden för socker [1], särskilt artikel 29.4 andra stycket, och

av följande skäl:

(1) Enligt artikel 29.4 i förordning (EG) nr 318/2006 ska uttagandet av importtullar tillfälligt upphöra för en tilläggskvantitet rårörsocker med ursprung i de stater som anges i bilaga VI till den förordningen för att säkra en tillräcklig försörjning av gemenskapens raffinaderier under regleringsåren 2006/07, 2007/08 och 2008/09.

(2) Denna tilläggskvantitet bör beräknas i enlighet med artikel 19 i kommissionens förordning (EG) nr 950/2006 av den 28 juni 2006 om tillämpningsföreskrifter för regleringsåren 2006/07, 2007/08 och 2008/09 för import och raffinering av produkter från sockersektorn inom ramen för vissa tullkvoter och förmånsavtal [2] på grundval av en uttömmande prognostiserad försörjningsbalans för gemenskapen i fråga om råsocker. För regleringsåret 2007/08 visade balansen att en tilläggskvantitet av råsocker behöver importeras om gemenskapens raffinaderiers försörjningsbehov ska kunna tillgodoses.

(3) Genom kommissionens förordning (EG) nr 1545/2007 av den 20 december 2007 om fastställande av tilläggskvantiteten för rörråsocker med ursprung i AVS-länderna och Indien för leverans till raffinaderier under perioden 1 oktober 2007–30 september 2008 [3] fastställs en första tilläggskvantitet på 80 000 ton som ska fylla de mest akuta försörjningsbehoven för de första månaderna av regleringsåret 2007/08. Inom ramen för de ekonomiska partnerskapsavtalen kommer det förbättrade marknadstillträdet för socker endast att gälla regleringsåret 2008/09. En tillräcklig försörjning av råsocker till raffineringsindustrin under regleringsåret 2007/08 är därför beroende av att det finns tilläggskvantiteter att tillgå. För att säkra denna försörjning bör det öppnas ytterligare en kvantitet på 120 000 ton tilläggssocker för regleringsåret 2007/08.

(4) En tillräcklig försörjning av raffinaderierna kan endast garanteras om exportavtalen mellan mottagarländerna följs. Det behövs således en uppdelning mellan de olika mottagarländerna eller grupperna av mottagarländer. För Indien öppnas det en kvantitet på 4 000 ton. Indiens tilläggskvantitet för regleringsåret 2007/08 kommer på så sätt att överensstämma med landets andel av den sammanlagda tilläggskvantiteten för regleringsåret 2006/07. De återstående kvantiteterna bör fastställas för AVS-länderna, som kollektivt har åtagit sig att genomföra förfaranden för att fördela kvantiteterna emellan sig, så att en tillräcklig försörjning av raffinaderierna kan garanteras.

(5) De åtgärder som föreskrivs i denna förordning är förenliga med yttrandet från förvaltningskommittén för socker.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Utöver de kvantiteter som fastställs i förordning (EG) nr 1545/2007 ska en tilläggskvantitet på 120 000 ton rårörsocker i vitsockerekvivalenter fastställas för regleringsåret 2007/08:

a) 116 000 ton uttryckt som vitsocker med ursprung i de stater som förtecknas i bilaga VI till förordning (EG) nr 318/2006, med undantag av Indien.

b) 4 000 ton uttryckt som vitsocker med ursprung i Indien.

[1] EUT L 58, 28.2.2006, s. 1. Förordningen senast ändrad genom rådets förordning (EG) nr 1260/2007 (EUT L 283, 27.10.2007, s. 1).

[2] EUT L 178, 1.7.2006, s. 1. Förordningen senast ändrad genom förordning (EG) nr 371/2007 (EUT L 92, 3.4.2007, s. 6).

[3] EUT L 337, 21.12.2007, s. 67.

Artikel 2

Denna förordning träder i kraft den tredje dagen efter det att den har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater.

Utfärdad i Bryssel den 1 februari 2008.

På kommissionens vägnar
Mariann FISCHER BOEL
Ledamot av kommissionen

KOMMISSIONENS FÖRORDNING (EG) nr 98/2008

av den 1 februari 2008

om ändring av flera förordningar vad beträffar numren i Kombinerade nomenklaturen för vissa nöt- och kalvköttsprodukter

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION HAR ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

med beaktande av fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen,

med beaktande av rådets förordning (EEG) nr 234/79 av den 5 februari 1979 om förfarandet vid anpassning av Gemensamma tulltaxans nomenklatur för jordbruksprodukter [1], särskilt artikel 2.1, och

av följande skäl:

(1) Genom kommissionens förordning (EG) nr 1214/2007 av den 20 september 2007 om ändring av bilaga I till rådets förordning (EEG) nr 2658/87 om tulltaxe- och statistiknomenklaturen och om Gemensamma tulltaxan [2] infördes ändringar i Kombinerade nomenklaturen för vissa nöt- och kalvköttsprodukter.

(2) Genom förordningar om ändring av bilaga I till rådets förordning (EEG) nr 2658/87 [3] har det redan tidigare införts ändringar i Kombinerade nomenklaturen för vissa nöt- och kalvköttsprodukter, men alla dessa ändringar återfinns inte i följande förordningar om den gemensamma organisationen av marknaden för nötkött: Rådets förordning (EG) nr 1254/1999 av 17 maj 1999 om den gemensamma organisationen av marknaden för nötkött [4], kommissionens förordning (EG) nr 1731/2006 av den 23 november 2006 om särskilda tillämpningsföreskrifter för exportbidrag för vissa nötköttkonserver [5] och kommissionens förordning (EG) nr 545/2007 av den 16 maj 2007 om öppnande och förvaltning av en importtullkvot för fryst kött av nötkreatur eller andra oxdjur avsett för bearbetning (1 juli 2007–30 juni 2008) [6].

(3) Förordningarna (EG) nr 1254/1999, (EG) nr 1731/2006 och (EG) nr 545/2007 bör därför ändras i enlighet med detta.

(4) De ändringar som föreskrivs i denna förordning bör tillämpas från och med den 1 januari 2008, som är den dag då förordning (EG) nr 1214/2007 träder i kraft.

(5) De åtgärder som föreskrivs i denna förordning är förenliga med yttrandet från förvaltningskommittén för nötkött.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Artikel 1.1 i förordning (EG) nr 1254/1999 ska ändras på följande sätt:

1. Led a i tabellen ska ändras på följande sätt:

a) KN-nummer ”0210 90 41” för ”Njurtapp och mellangärde, saltade, i saltlake, torkade eller rökta” ska ersättas med KN-nummer ”0210 99 51”.

b) KN-nummer ”0210 90 90” för ”Ätbart mjöl av kött eller slaktbiprodukter av kött” ska ersättas med KN-nummer ”0210 99 90”.

2. Led b i tabellen ska ändras på följande sätt:

a) KN-numren ”0206 10 91” och ”0206 10 99” för ”Ätbara slaktbiprodukter av nötkreatur och andra oxdjur utom njurtapp och mellangärde, färska eller kylda andra än sådana för tillverkning av farmaceutiska produkter” ska ersättas med KN-nummer ”0206 10 98”.

b) KN-numren ”0206 21 00”, ”0206 22 90” och ”0206 29 99” för ”Ätbara slaktbiprodukter av nötkreatur och andra oxdjur utom njurtapp och mellangärde, frysta, andra än sådana för tillverkning av farmaceutiska produkter” ska ersättas med KN-numren ”0206 21 00”, ”0206 22 00” och ”0206 29 99”.

---

[1] EGT L 34, 9.2.1979, s. 2. Förordningen senast ändrad genom förordning (EG) nr 3290/94 (EGT L 349, 31.12.1994, s. 105).
[2] EUT L 286, 31.10.2007, s. 1.
[3] EGT L 256, 7.9.1987, s. 1. Förordningen senast ändrad genom kommissionens förordning (EG) nr 1352/2007 (EUT L 303, 21.11.2007, s. 3).
[4] EGT L 160, 26.6.1999, s. 21. Förordningen senast ändrad genom förordning (EG) nr 1913/2005 (EUT L 307, 25.11.2005, s. 2).
[5] EUT L 325, 24.11.2006, s. 12.
[6] EUT L 129, 17.5.2007, s. 14.

c) KN-nummer ”0210 90 49” för ”Ätbara slaktbiprodukter av nötkreatur eller andra oxdjur, saltade, i saltlake, torkade eller rökta, utom njurtapp och mellangärde” ska ersättas med KN-nummer ”0210 99 59”.

d) KN-numren ”1602 50 31 till 1602 50 80” för ”Kött eller slaktbiprodukter av nötkreatur eller andra oxdjur, beredda eller konserverade på annat sätt, utom inte kokt eller på annat sätt värmebehandlat kött eller slaktbiprodukter; blandningar av kokt eller på annat sätt värmebehandlat kött eller slaktbiprodukter och inte kokt eller på annat sätt värmebehandlat kött eller slaktbiprodukter” ska ersättas med KN-numren ”1602 50 31” och ”1602 50 95”.

Artikel 2

Artikel 1 i förordning (EG) nr 1731/2006 ska ersättas med följande:

”Artikel 1

Tillämpningsområde

Utan att det påverkar tillämpningen av bestämmelserna i förordning (EG) nr 800/1999 ska exportbidrag för konserver enligt KN-nummer 1602 50 31 9125, 1602 50 31 9325, 1602 50 95 9125 och 1602 50 95 9325 (nedan kallade *konserverna*) endast betalas ut om villkoren i denna förordning är uppfyllda.”

Artikel 3

I artikel 2.1 i förordning (EG) nr 545/2007 ska första stycket ersättas med följande:

”Vid tillämpningen av den här förordningen ska med ”A-produkt” avses en bearbetad produkt enligt KN-nummer 1602 10, 1602 50 31 eller 1602 50 95 som inte innehåller något annat kött än kött av nötkreatur eller andra oxdjur, med en kollagenhalt/proteinhalt på högst 0,45 %, och som innehåller minst 20 viktprocent kött (dock inte slaktbiprodukter och fett), där köttet och köttskyn står för minst 85 % av nettovikten.”

Artikel 4

Denna förordning träder i kraft den tredje dagen efter det att den har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Den ska tillämpas från och med den 1 januari 2008.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater.

Utfärdad i Bryssel den 1 februari 2008.

På kommissionens vägnar

Mariann FISCHER BOEL

Ledamot av kommissionen

II

(Rättsakter som antagits i enlighet med EG- och Euratomfördragen och vars offentliggörande inte är obligatoriskt)

BESLUT

KOMMISSIONEN

KOMMISSIONENS BESLUT

av den 10 juli 2007

om det statliga stöd nr C 20/06 (f.d. NN 30/06) som Slovenien har genomfört till förmån för Novoles Lesna Industrija Straža d.d.

[delgivet med nr K(2007) 3223]

(Endast den slovenska texten är giltig)

(Text av betydelse för EES)

(2008/90/EG)

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION HAR ANTAGIT DETTA BESLUT

med beaktande av fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 88.2 första stycket,

med beaktande av avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, särskilt artikel 62.1 a,

efter att i enlighet med nämnda artiklar anmodat berörda parter att inkomma med synpunkter [1], och

av följande skäl:

I. FÖRFARANDE

(1) Den 1 december 2004 mottog kommissionen ett klagomål rörande ett påstått stöd till det slovenska träbearbetningsföretaget Novoles Lesna Industrija Straža d.d. (nedan kallat *Novoles Straža*).

(2) Klagomålet gällde ekonomiska medel som hade beviljats Novoles Straža den 27 maj 2004 genom ett beslut av den slovenska regeringen enligt artikel 21 i de slovenska bestämmelserna om stöd till undsättning och omstrukturering av företag i svårigheter. Åtgärden hade inte anmälts till kommissionen med hänvisning till att stödet hade godkänts av den slovenska kommittén för övervakning av statligt stöd den 23 april 2004, dvs. före anslutningen till EU. Eftersom det relevanta kriteriet för att avgöra när ett stöd har beviljats är den rättsakt genom vilken den behöriga nationella myndigheten beviljar stöd, ansåg kommissionen dock att åtgärden i fråga utgjorde nytt stöd som skulle ha anmälts enligt artikel 88 i EG-fördraget och bedömts enligt artikel 87 i EG-fördraget [2].

(3) Genom en skrivelse av den 16 maj 2006 underrättade kommissionen Slovenien om sitt beslut att inleda förfarandet enligt artikel 88.2 i EG-fördraget avseende detta stöd.

(4) Kommissionens beslut om att inleda förfarandet har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning* [3]. Kommissionen har uppmanat berörda parter att inkomma med sina synpunkter på stödet i fråga.

(5) Kommissionen har inte mottagit några synpunkter från berörda parter.

[1] EUT C 194, 18.8.2006, s. 22

[2] Närmare uppgifter finns i beslutet om att inleda förfarandet (se fotnot 1) och dessa uppgifter är relevanta även för det föreliggande beslutet.

[3] Se fotnot 1.

(6) Slovenien lämnade synpunkter genom en skrivelse av den 17 juli 2006. Genom skrivelser av den 11 oktober 2006 och den 23 februari 2007 begärde kommissionen kompletterande upplysningar, som lämnades den 30 november 2006 och den 23 april 2007. Dessutom sammanträdde kommissionens ansvariga avdelningar med de slovenska myndigheterna den 28 juni 2006.

II. DETALJERAD BESKRIVNING AV STÖDET

1. Stödmottagare

(7) Novoles Straža tillverkar trähalvfabrikat och möbler. Företaget är beläget i Straža i Slovenien, ett stödområde i den mening som avses i artikel 87.3 a i EG-fördraget. År 2003 hade företaget cirka 800 anställda och det är en av de större arbetsgivarna inom trä- och möbelsektorn i Slovenien.

(8) Novoles Straža har innehav i två företag, Novoles-Primara, d.o.o. (100 %) och Pohištvo Brežice, d.d. (93,7 %). Slovenien framförde att även dessa två företag var i dåligt finansiellt skick. För 2003 uppvisade det förstnämnda företaget en mycket liten vinst och det senare nämnda gick med förlust.

(9) Företaget ägs av ett antal fysiska och juridiska personer. Ägarskapet är dock så splittrat att ingen av ägarna kan utöva kontroll över företaget i den utsträckning att det kunde anses utgöra del av en större grupp. Den största ägargruppen (22,3 %) består av anställda och tidigare anställda, som inte är anknutna sinsemellan genom något som helst slag av gemensamt avtal. Utöver denna grupp finns ett antal auktoriserade investeringsföretag (PID) som innehar totalt 33,4 %. Kommissionen förstår dock att dessa PID-företag är rent administrativa organ som förvaltar privata aktieägares aktier. Dessa aktiefonder har uppstått i samband med Sloveniens privatisering av ”socialt kapital” – ett koncept som gick ut på att företagen tillhörde allmänheten. Ägarskapet till detta sociala kapital omvandlades genom att ägarcertifikat delades ut till medborgarna, som sedan kunde byta ut certifikaten mot aktier. PID-företagen bildades för att medborgarna skulle kunna delta i omvandlingen av ägarskap genom utbyte av certifikat mot aktier. De slovenska myndigheterna har konstaterat att PID-företagen inte hade tillgång till några resurser för att hjälpa företaget att övervinna sina svårigheter.

2. Stödmottagarens finansiella situation

(10) Företagets svaga finansiella ställning härrör från det faktum att företaget gick miste om en betydande andel av sitt registrerade kapital på 1,262 miljarder tolar (cirka 5,3 miljoner euro [4]) som i april 2004 hade minskat till 0,75 miljarder tolar. De viktigaste finansiella och driftsmässiga indikatorerna enligt företagets balansräkning, resultaträkning och kassaflödesredovisning anges i tabellen nedan.

Tabell 1

Finansiella indikatorer för Novoles Straža

Indikator	1999	2000	2001	2002	2003
Nettointäkter	6 341 790	6 507 932	6 602 106	8 093 436	6 014 466
Lager	880 544	936 471	1 113 218	955 305	1 279 940
Fordringar	930 585	1 053 433	1 218 067	1 676 595	1 133 643
Vinst (Förlust)	78 809	109 884	128 843	110 215	(511 149)
Skuldsättningsgrad	42,1	44,7	47,2	50,2	57,6

(11) Enligt de slovenska myndigheterna berodde företagets förluster i huvudsak på ett dåligt försäljningsresultat i kombination med ökade finansieringskostnader. Detta framgick av den konstant ökande skuldsättningsgraden och ökningen av genomsnittslager.

(12) I sitt svar på kommissionens beslut att inleda förfarandet förklarade de slovenska myndigheterna att försäljningsvolymen också hade minskat mellan 2000 och 2001 och mellan 2002 och 2003, medan ökningen under 2002 berodde på undantagsomständigheter, såsom konstruktionsarbeten i Kroatien (leveranser till stora hotellkomplex), introduktionen av en ny möbelkollektion och införlivandet av intäkterna från två dotterbolag som blev del av Novoles Straža den 1 januari 2003.

(13) De slovenska myndigheterna inkom också med bevis i dokumentform på att företaget inte kunde få tillräckligt med nytt kapital från kapitalmarknaden. Bankerna förkastade företagets ansökningar om nytt kapital på grund av den dåliga kreditvärdigheten och otillräckliga säkerheter för att kompensera den höga kreditrisken. Inte ens en statsgaranti för att täcka 65 % av det ansökta beloppet ansågs vara tillräcklig.

[4] I början av 2006 motsvarade 1 euro 240 slovenska tolar.

3. **Omstruktureringsprogram**

(14) I syfte att övervinna svårigheterna presenterade Novoles Straža för finansministeriet i april 2004 en omstruktureringsplan. Planen skulle gälla från mars 2004 och omfatta en omstruktureringsperiod mellan 2004 och 2008.

(15) Enligt planen är skälet till den aktuella situationen en minskad ekonomisk tillväxt på företagets huvudsakliga exportmarknader (särskilt Tyskland och USA), där företaget sålde 60 % av sina produkter. Dessutom hade efterfrågan på halvfabrikat sjunkit. De minskade intäkterna 2003 kulminerade i att företaget inte kunde sköta sitt betalningsansvar med egna medel vilket ledde till ökade skulder och finansiella kostnader. Dessutom hade företaget en organisationsstruktur som inte medgav anpassning av produktionen till efterfrågan.

(16) Som ett led i att övervinna svårigheterna planerades en finansiell omstrukturering (som därefter genomfördes) avsedd att omvandla kortfristiga hypotekslån på 1 669 940 776 tolar till långfristiga lån med hjälp av en statsgaranti på 1,1 miljarder tolar för vissa lån för vilka det fanns en inteckning på 65 %, medan den återstående omfinansieringen på 569 940 776 tolar finansierades utan statligt stöd men med stöd av inteckningar som motsvarade mer än 100 % av det nominella värdet.

(17) Dessutom avser Novoles Straža att ge verksamheten ny inriktning enligt följande:

— Ändring av marknadsföringsstrategin genom att delvis omdirigera från marknaderna i EU och Nordamerika till marknaderna i Östeuropa och Ryssland. De slovenska myndigheterna har lämnat bevis på flera försäljningsprojekt som inleds bl.a. i Ryssland, Slovakien och Serbien. Exporten under 2008 ska öka till 77 % av försäljningen jämfört med 70 % för 2004, och av exporten ska försäljningen till östeuropeiska marknader stå för 8 % (jämfört med 0 %).

— Minskning av andelen halvfabrikat och motsvarande ökning av andelen slutprodukter. Slutprodukterna ska stå för 33 % år 2008 (jämfört med 26 % år 2003) och produkter av det egna märket ska stå för 26 % år 2008 (jämfört med 20 % år 2003) medan andelen halvfabrikat ska minska från 41 % till 31 % år 2008. Halvfabrikaten kommer dock att förbli en viktig del av produktionen, men kommer inte att bestå enbart av plywood, vilket ska ge ett högre mervärde. På denna punkt har företaget en fördel genom att det producerar mindre kvantiteter för en känd tillverkare.

(18) Ändringen av inriktning åtföljs av en teknisk omstrukturering vars syfte är kostnadseffektivare produktion och anpassning av den tekniska utrustningen till en efterfrågebaserad produktion som också uppfyller ekologiska normer. Investeringar på 1 455 miljoner tolar (6,06 miljoner euro) planeras. Investeringarna ska särskilt vara inriktade på åtgärder för att öka produktiviteten, förbättra arbetsförhållandena, förbättra materialanvändningen, spara energi och uppfylla ekologiska normer. De slovenska myndigheterna har lämnat en tabell över investeringar till kommissionen. Tabellen omfattar åtgärder såsom modernisering av resultatenheten för plywood, införlivandet av en datorkontrollerad torkningsprocess, modernisering av produktionen inom resultatenheten för nya produkter, översyn av energisystemet och införlivandet av ett nytt IT-system. De slovenska myndigheterna har indikerat vissa fördröjningar i genomförandet av en del nyckelinvesteringar, såsom produktionen inom resultatenheten för nya produkter eller översynen av energisystemet, på grund av bristen på medel (dessa investeringar skulle i huvudsak finansieras med egna medel).

(19) Slutligen vill man genom att omstrukturera personalen minska denna med 96 anställda och ge den återstående personalen specialutbildning och allmän utbildning. Kostnaderna på 537 miljoner tolar täcks delvis av ett stöd på 283 miljoner tolar (1,2 miljoner euro).

(20) Slovenien presenterade en femårig affärsplan enligt vilken omstruktureringsplanen skulle göra det möjligt för Novoles Straža att återställa lönsamheten.

(21) De slovenska myndigheterna har försett kommissionen med uppgifter som stöder försäljningsprognoserna. Prognoserna räknar för det första med att tillväxten mellan 2005 och 2007 blir cirka 10 % på de västeuropeiska marknaderna och cirka 20 % på de östeuropeiska marknaderna ([5]). För det andra räknar prognoserna med bytet av produktionsinriktning från halvfabrikat till slutprodukter (50 % slutprodukter i stället för 46 %).

([5]) Uppgifterna baserar sig på uppskattningar från Euromonitor, 2003.

(22) På grundval av dessa antaganden och tillsammans med de försäljningsansvarigas prognoser baserade på uppgifter som erhållits på mässor, genom agenter och direkt från köparna, har Novoles Straža lagt upp en försäljningsplan för perioden 2004–2008.

(23) På grundval av realistiska prognoser förväntas den årliga tillväxten under perioden 2003–2008 bli mellan 3,6 % och 5,7 % för den inhemska försäljningen och mellan 6,5 % och 8,4 % för exportförsäljningen. Omstruktureringen skulle således ge en rörelsemarginal på 11,7 % för 2008. Rörelseresultatet i förhållande till eget kapital skulle för 2008 öka till 12,6 %.

4. **Omstruktureringskostnader och deras finansiering**

(24) I tabellen nedan finns en översikt av finansieringen av omstruktureringskostnaderna:

Tabell 2

Omstruktureringskostnader och deras finansiering

Finansiering som krävs (i tusen tolar)	Egna medel	Stöd	Garanti	Totalt
Finansiell omstrukturering	369 000 (*)		1 100 000	1 469 000
Omstrukturering av marknadsföring och utveckling	675 000			675 000
Teknisk omstrukturering	1 456 000		200 000	1 656 000
Omstrukturering av personalen	253 988	282 771		536 759
Totalt	2 384 988	282 771	1 300 000	4 337 699

(*) Denna uppgift har införts av kommissionen.

(25) Företaget erhöll statligt stöd på totalt 1 583 miljoner tolar (6,6 miljoner euro), men stödet tycks ha mottagits först i slutet av 2004 och inte i mitten av 2004 som planerat.

(26) Huvuddelen av stödet består av en statlig garanti för fyra lån på totalt 1,3 miljarder tolar med vars hjälp Novoles Straža kan sanera sina existerande skulder. Återbetalningstiden är sju år, med två års uppskov. Därefter är räntesatsen 4,5 % inklusive en engångsbetalning på 0,1 % som låneuppläggningsavgift. Garantin täcker 100 % av lånet och som ytterligare säkerhet för lånet ställs en inteckning på minst 65 %.

(27) Enligt uppgifterna från Slovenien används företagets egna medel för att finansiera 2 385 miljoner tolar av omstruktureringskostnaderna. Kommissionen anser dock att det behövs ytterligare 569 miljoner tolar från den privata finansieringen av lånen (8,5 %). Enligt planen ska en del av de egna medlen erhållas genom avyttringar (1 323 miljoner tolar, dvs. 30,5 %) och genom amortering och avskrivning (29,76 %). De slovenska myndigheterna har lämnat en detaljerad förteckning över avyttringarna. Avyttringar för cirka 300 miljoner tolar gjordes redan 2005, och ytterligare avyttringar planerades (och har delvis genomförts) för 2006 (cirka 600 miljoner tolar), 2007 och 2008 (450 miljoner tolar).

5. **Marknadssituation och kompenserande åtgärder**

(28) Novoles Straža tillverkar följande produkter, för vilka marknadsandelarna i EU-25 anges i tabellen nedan.

Tabell 3

Marknadsandelar

Produkt	Marknadsandel 2003	Marknadsandel 2005
Plywood (*)	0,14 %	0,13 %
Stolar och stoldelar (**)	0,07 %	0,04 %
Möbler och möbeldelar (***)	0,08 %	0,05 %
Genomsnitt	0,09 %	0,06 %

(*) HS-nummer 4412 14 00, 4412 19 00, 4412 93 00.
(**) HS-nummer 9401 61 00, 9401 69 00, 9401 90 30.
(***) HS-nummer 9403 60 10, 9403 60 90, 9403 90 30.

6. **Annat stöd**

(29) De slovenska myndigheterna korrigerade uppgifterna i beslutet att öppna förfarandet med konstaterandet att Novoles Straža förvisso beviljades gynnsamma lån 2004 men att dessa lån, som beviljades från allmänna och privata källor för miljöändamål, endast uppgick till 115,2 miljoner tolar (0,48 miljoner euro) och hade en nettobidragsekvivalent på 14,9 miljoner tolar (62 000 euro). Stödet beviljades inom stödordningen för samfinansiering av miljöinvesteringar och det godkändes i februari 2004.

(30) Slovenien uppgav också att det stöd som mottogs 1999 endast bestod av 18,1 miljoner tolar (75 000 euro) som räntesubventioner, 11,5 miljoner tolar (48 000 euro) som sysselsättningsstöd, 3,6 miljoner tolar (15 000 euro) som stöd för forskning och utveckling och 1,1 miljoner tolar (4 600 euro) som exportstöd.

(31) Det första stödet som omnämns i föregående punkt och som ursprungligen antogs vara omstruktureringsstöd, var endast en ren räntesubvention som beviljades eftersom räntesatserna i Slovenien var relativt höga jämfört med räntesatserna i andra länder. Ett av villkoren för företag som ville delta i stödordningen var kreditvärdigheten A, B, C eller D och att företaget inte är föremål för ett konkursförfarande. Novoles Straža lämnade bevis på att det vid den punkten hade kreditvärdigheten A/B.

III. **SKÄL TILL ATT INLEDA FÖRFARANDET ENLIGT ARTIKEL 88.2 I EG-FÖRDRAGET**

(32) I sin skrivelse av den 16 maj 2006 ansåg kommissionen att åtgärderna i fråga utgör nytt stöd som ska anmälas enligt artikel 88 i EG-fördraget och bedömas anligt artikel 87 i EG-fördraget. På denna punkt upprepade kommissionen att det relevanta kriteriet utgörs av den rättsakt genom vilken den behöriga nationella myndigheten beslutar att bevilja statligt stöd. Det berörda beslutet antogs i maj 2004.

(33) Kommissionen betvivlade också åtgärdens förenlighet med den gemensamma marknaden, särskilt när det gäller gemenskapens riktlinjer om stöd till undsättning och omstrukturering av företag i svårigheter 1999 ([6]) (nedan kallade *riktlinjerna*) på grund av följande:

— Kommissionen var inte säker på att företaget visade de vanliga tecknen på ett företag i svårigheter, eftersom försäljningen ökade 2003 och lagerkvantiteterna fortsatte att minska år 2002. Det stod inte heller klart huruvida företaget var del av en större grupp.

— Det stod inte klart hur företaget skulle kunna återställa sin långsiktiga lönsamhet, särskilt som det saknades uppgifter som underlag för de finansiella prognoserna.

— Det var oklart huruvida företaget tillhandahöll ett betydande eget bidrag till omstruktureringen eftersom det inte fanns någon tydlig förklaring för var det ifrågavarande egna bidraget kunde komma från.

— Kommissionen hade inte mottagit någon marknadsanalys som kunde motivera avsaknaden av kompenserande åtgärder.

— Kommissionen betvivlar att engångsvillkoret har uppfyllts, eftersom företaget redan hade fått omstruktureringsstöd 1999.

IV. **SLOVENIENS SYNPUNKTER**

(34) Slovenien hävdade att det statliga stödet till Novoles Straža tilldelades före Sloveniens anslutning till Europeiska unionen, eftersom statens ekonomiska åtaganden var kända före anslutningen.

(35) För det andra försökte Slovenien undanröja kommissionens tvivel om huruvida Novoles Straža tillhör en större affärsgrupp genom att lämna en närmare redogörelse för ägandestrukturen i Slovenien (se ovan) och genom att korrigera procentsatserna för aktieägarnas ägarandelar.

(36) För det tredje lämnade Slovenien bevis på att Novoles Straža är ett ”företag i svårigheter”, med närmare redogörelse för den allmänna trenden för de finansiella svårigheter som företaget hade haft sedan 1999 (vilket framgick av ökande lager och skulder och minskande försäljning, med vissa undantagsomständigheter som ledde till ett bättre resultat för 2000) och som kulminerade i att företaget 2004 inte längre kunde få finansiering utifrån.

(37) För det fjärde lämnade de slovenska myndigheterna uppgifter som visar att Novoles Stražas strategi baserar sig på marknadsundersökningar och prognoser som visar relativt höga möbelförsäljningssiffror.

(38) För det femte inkom Slovenien när det gäller kompenserande åtgärder med en marknadsundersökning som visade att Novoles Stražas marknadsandel på den relevanta produktmarknaden i EU-25 är mycket liten. De slovenska myndigheterna påpekade också att Novoles Straža är beläget i ett stödområde i den mening som avses i artikel 87.3 a i EG-fördraget.

([6]) Gemenskapens riktlinjer för statligt stöd till undsättning och omstrukturering av företag i svårigheter, EGT C 288, 9.10.1999, s. 2.

(39) Slutligen korrigerade Slovenien vad gäller tidigare mottaget statligt stöd vissa skrivfel rörande de belopp som mottagits och påpekade framför allt att det stöd som ursprungligen ansetts utgöra omstruktureringsstöd inte var avsett för undsättning och omstrukturering enligt det som definieras i riktlinjerna.

V. **BEDÖMNING AV STÖDET**

1. **Förekomsten av stöd**

(40) Enligt artikel 87 i EG-fördraget är stöd som ges av en medlemsstat eller med hjälp av statliga medel, av vilket slag det än är, som snedvrider eller hotar att snedvrida konkurrensen genom att gynna vissa företag eller viss produktion, oförenligt med den gemensamma marknaden i den utsträckning det påverkar handeln mellan medlemsstaterna, utom om stödet kan motiveras enligt artikel 87.2 eller 87.3 i EG-fördraget.

(41) Kommissionen noterar att stödet har beviljats med hjälp av statliga medel till ett enskilt företag. Detta gäller klart och tydligt i fråga om allt direkt stöd, men även i fråga om en garanti, särskilt när ett företag är i svårigheter och staten ställer en lånegaranti på 100 %. ([7]) Denna garanti gjorde det möjligt för företaget att ställa säkerhet för och få ett större lån än företaget hade kunnat få utan garantin.

(42) Eftersom det förekommer en handel med träprodukter mellan Slovenien och andra medlemsstater kan åtgärden förbättra stödmottagarens ställning i förhållande till konkurrenterna i Slovenien och EU. Stödet kan därför snedvrida konkurrensen och påverka handeln mellan medlemsstaterna. Kommissionen anser därför att de aktuella åtgärderna till förmån för Novoles Straža utgör statligt stöd enligt artikel 87.1 i EG-fördraget.

2. **Förekomsten av nytt stöd**

(43) De slovenska myndigheterna ifrågasatte för det första kommissionens behörighet att bedöma stödet mot bakgrund av artiklarna 87 och 88 i EG-fördraget, med hänvisning till att stödet hade beviljats före anslutningen. I beslutet om att inleda förfarandet klargjorde kommissionen att det relevanta kriteriet för att avgöra om stödet hade genomförts före eller efter anslutningen är den rättsakt genom vilken de behöriga nationella myndigheterna fattar beslut att bevilja stödet. ([8]) Om detta beslut inte har fattats före anslutningen utgör åtgärden nytt stöd, även om statens ekonomiska åtaganden var kända före anslutningen.

(44) Kommissionen håller fast vid sin ursprungliga slutsats att den rättsakt genom vilken de behöriga nationella myndigheterna beslutade att bevilja stödet inte trädde i kraft före anslutningen. Enligt de relevanta slovenska bestämmelserna ska stöd beviljas genom ett regeringsbeslut på grundval av ett förslag från det ansvariga ministeriet. Även om regeringsbeslutet rörande stödet måste föregås av beslut från expertkommittén och det ansvariga ministeriet, är dessa beslut inte tillräckliga för att stödet ska kunna beviljas. Det slutliga beslutet måste fattas av regeringen. I det aktuella fallet är regeringens beslut daterat den 27 maj 2004 och Slovenien anslöt sig till Europeiska unionen den 1 maj 2004. Åtgärden utgör därför nytt stöd som skulle ha anmälts enligt artikel 88 i EG-fördraget och bedömas enligt artikel 87 i EG-fördraget.

3. **Stödets förenlighet med bestämmelserna**

(45) Eftersom det gäller ett omstruktureringsstöd är stödet förenligt med den gemensamma marknaden om det uppfyller villkoren i gemenskapens riktlinjer för statligt stöd till undsättning och omstrukturering av företag i svårigheter (nedan kallade *riktlinjerna*) ([9]).

(46) Med beaktande av Sloveniens synpunkter och den information som har samlats in under undersökningen har kommissionen nått följande slutsatser om de punkter som ledde till att kommissionen beslöt att inleda det formella förfarandet.

3.1 *Stödberättigande*

(47) Mot bakgrund av informationen från Slovenien anser kommissionen att företagets resultat, som det beskrivs i punkterna 24–27 ovan, tyder på att företaget verkligen var i svårigheter vid den tidpunkt då det statliga stödet i fråga beviljades. Kommissionen noterar särskilt att problemen utgjorde del av en trend för åren 2000–2004 och inte bara en tillfällighet under 2003. De slovenska myndigheterna lämnade dessutom tillräckliga bevis för att företaget under 2004 inte hade klarat av att på egen hand omfinansiera sina kortfristiga skulder. Detta motsägs inte av det faktum att företaget lyckades få en viss omfinansiering utan stöd, eftersom denna delvisa omfinansiering krävde höga säkerheter och företaget inte kunde ha ställt lika höga säkerheter för hela det belopp som måste omfinansieras.

([7]) Se punkterna 2.1.2 och 4.2 i kommissionens tillkännagivande om tillämpningen av artiklarna 87 och 88 i EG-fördraget på statligt stöd i form av garantier, EGT C 71, 11.03.2000, s. 14.

([8]) Se beslutet om att inleda förfarandet (se fotnot 1), punkt 20 ff.

([9]) Eftersom stödet beviljades i maj 2004 måste det bedömas mot bakgrund av riktlinjerna från 1999 (Gemenskapens riktlinjer för statligt stöd till undsättning och omstrukturering av företag i svårigheter, EGT C 288, 9.10.1999, s. 2).

(48) Likaså noterar kommissionen vad Slovenien har förklarat i fråga om karaktären hos Novoles Stražas ägandeförhållanden. Med tanke på den passiva karaktären och de svaga kapitalresurserna som präglade Novoles Stražas institutionella ägare och med tanke på det fragmenterade återstående ägandet, godtar kommissionen att företaget inte kunde ha fått de nödvändiga medlen från sina aktieägare. Av samma skäl och med beaktande av det faktum att ingen enskild ägare innehar mer än 22 % av Novoles Stražas aktiekapital, anser kommissionen även att Novoles Straža inte utgör del av en större affärsgrupp.

(49) Därför konstaterar kommissionen att Novoles Straža var berättigat till omstruktureringsstöd.

3.2 *Återställning av lönsamheten*

(50) Kommissionen indikerade i beslutet om att inleda förfarandet att det var oklart hur omstruktureringsplanen skulle göra det möjligt för Novoles Straža att återställa den långsiktiga lönsamheten. Här avsåg kommissionen främst de femåriga finansiella prognoserna för hur företaget skulle kunna utvecklas med hjälp av omstruktureringsåtgärderna. Kommissionen påpekade att Slovenien inte hade lämnat den information som kommissionen hade begärt för att bedöma antagandena om Novoles Stražas sannolika resultat till följd av omstruktureringarna.

(51) Under förfarandets gång har Slovenien lämnat de kompletterande upplysningar som omnämns i punkterna 21 och 22 ovan. I denna information tillhandahålls tillräckliga redogörelser för vad antagandena baserar sig på. Kommissionen noterar att prognoserna för Novoles Stražas försäljningsresultat i dagens läge kan verka rätt optimistiska mot bakgrund av att sektorn under 2005 och 2006 mötte en hård konkurrens från Fjärran östern vilket ledde till för stora lager och tryck på att sänka priserna. Det är dock inte uppenbart att denna information var känd redan i början av år 2004. Dessutom noterade kommissionen själv under 2006 att produktionen och användningen av plywood under de senaste åren har ökat markant, och att en stark exportmarknad håller på att utvecklas för vissa kvaliteter ([10]). Eftersom kommissionen inte har fått någon motsägande information som skulle ifrågasätta företagets eller kommissionens antaganden, har kommissionen inga skäl att bestrida dessa antaganden. Kommissionen anser därför att prognoserna inte verkar osannolika och att tvivlen på denna punkt har undanröjts.

(52) I sitt beslut om att inleda förfarandet konstaterade kommissionen också att omstruktureringsplanen innehöll flera interna åtgärder som, om de genomfördes, sannolikt skulle bidra till en ny kurs för företaget. Vid sin undersökning fick kommissionen information om att företaget ännu inte har genomfört alla de planerade omstruktureringsåtgärderna. Enligt de slovenska myndigheterna beror detta bland annat på att det statliga stödet erhölls sent och att rörelseresultatet var sämre än väntat. På denna punkt noterar kommissionen att den tekniska omstruktureringen inom ramen för omstruktureringsplanen främst skulle finansieras med egna medel. Att detta var en svag punkt var dock inte uppenbart på förhand och en sådan finansiering kan t.o.m. motiveras av det faktum att det statliga stödet måste begränsas till vad som är nödvändigt, särskilt i fråga om en blivande medlemsstat som förbinder sig till en sådan plan ([11]) strax före anslutningen. I detta särskilda fall anser kommissionen därför att en sådan svag punkt inte är tillräcklig för att ifrågasätta omstruktureringsplanens funktionsduglighet. Kommissionen påminner dock om att villkoret för att stödet ska godkännas är att omstruktureringsplanen genomförs helt (punkt 43 i riktlinjerna) och att genomförandet ska övervakas (punkt 46 i riktlinjerna).

(53) Kommissionen förutsätter därför att Slovenien, enligt punkt 46 i riktlinjerna, lämnar minst två övervakningsrapporter – en rapport om 2007 i slutet av januari 2008 och en rapport om 2008 i slutet av januari 2009. Rapporterna ska innehålla detaljerade uppgifter om företagets finansiella resultat och de investeringar som har gjorts. Kommissionen påpekar att företaget, även om det återställer lönsamheten utan att genomföra alla investeringar, kan bli skyldigt att återbetala en del av det statliga stödet om de planerade investeringarna inte genomförs helt ([12]).

3.3 *Begränsning av stödet till vad som är nödvändigt*

(54) Stödet är också begränsat till vad som är nödvändigt. Särskilt kommissionens tvivel rörande tillhandahållandet av betydande eget bidrag har undanröjts. Enligt punkt 40 i riktlinjerna måste stödet begränsas till vad som är absolut nödvändigt för att återställa lönsamheten och stödmottagarna förväntas att i betydande utsträckning bidra till omstruktureringen med egna medel.

(55) De slovenska myndigheternas förklaringar rörande det egna bidraget (se punkt 27), är tillräckligt detaljerade för att kommissionen ska kunna bekräfta att företaget mellan 2005 och 2008 har gjort eller kommer att göra ett betydande antal avyttringar som uppgår till 30,5 % av omstruktureringskostnaderna. Dessutom noterade kommissionen att Novoles Straža har erhållit stödfri extern finansiering som uppgår till 8,5 %.

([10]) http://ec.europa.eu/enterprise/forest_based/tradeflows_en.html

([11]) Se punkt 32 i riktlinjerna. Det fanns förvisso ett åtagande rörande planen redan före anslutningen, men stödet beviljades senare.

([12]) Se kommissionens beslut i ärende nr N 350/2006 – MSO, av den 13 september 2006, EUT C 280, 18.11.2006, s. 4.

(56) Kommissionen upprepar å andra sidan att den inte kan godta avskrivning av tillgångar som ett eget bidrag eftersom avskrivningarna inte ger företaget tillgängliga resurser och eftersom de dessutom beror på en framtida verksamhet som i sin tur beror på resultatet av det statliga stöd som har beviljats ([13]).

(57) Kommissionen kan således konstatera att det egna bidraget uppgår till 39 %, vilket enligt riktlinjerna från 1999 kan anses vara betydande ([14]).

(58) Dessutom är stödet begränsat till vad som är absolut nödvändigt för att återställa lönsamheten, eftersom stödet i huvudsak täcker de omedelbara omfinansieringsbehoven för förfallande kortfristiga lån och därför inte ger företaget någon överskottslikviditet.

3.4 *Kompenserande åtgärder*

(59) Enligt punkterna 35 och 36 i riktlinjerna måste åtgärder vidtas för i största möjliga mån mildra de negativa följderna av stödet för konkurrenterna. Enligt punkt 36 i riktlinjerna krävs dock sådana kompenserande inte i fall där stödmottagaren har en försumbar andel på den relevanta marknaden. I sådana fall utgör de kompenserande åtgärderna således inget villkor för att anse att stödet är förenligt med den gemensamma marknaden.

(60) Kommissionen har inga invändningar mot de slovenska myndigheternas konstaterande om att Novoles Straža är aktivt på flera produktmarknader, dvs. plywood, stolar och andra möbler. Vad gäller plywood noterar kommissionen att en marknadsundersökning i samband med ett koncentrationsärende har gett starka belägg för att olika typer av träbaserade skivor såsom plywood, hardboard, rå spånskiva och laminerad spånskiva, inredningslaminat och träbaserade panelkomponenter för möbel- och byggindustrin hör hemma på separata produktmarknader ([15]).

(61) Vad gäller definitionen av relevant marknad har Slovenien försett kommissionen med en marknadsundersökning som innehåller marknadsandelarna för den relevanta produktmarknaden i EU-25. I detta hänseende har kommissionen inga skäl att avvika från antagandet i fotnot 20 i riktlinjerna, dvs. att den relevanta marknaden är EES. Kommissionen påminner om att den tidigare, i ett koncentrationsärende, har genomfört vissa marknadsundersökningar rörande den europeiska industrin för träbaserade produkter (särskilt spånskiva) ([16]) och i det fallet slutit sig till att den relevanta marknaden sträcker sig längre än den nationella marknaden och är minst en gränsöverskridande regional marknad Antagandet baserar sig på förekomsten av stora gränsöverskridande handelsflöden. Liknande handelsflöden förekommer också i fråga om plywood, vilket framgår av uppgifter som har tagits fram av kommissionens experter (här gäller också att export inom gemenskapen står för huvuddelen – 60 % – av Novoles Stražas omsättning). Dessutom konstaterades att begreppet ”gränsöverskridande regional marknad” kan anses gälla avstånd på cirka 1 000 km, och att det relevanta avståndet varierar beroende på produktens mervärde, t.ex. ytbelagda produkter transporteras på längre avstånd än produkter som inte är ytbelagda. Eftersom plywood redan i sig är en förädlad produkt och exporten främst omfattar fanerad plywood, är transportkostnaderna förhållandevis lägre än för spånskiva (och ännu lägre för stolar och andra möbler som tillverkas av plywood). Mot bakgrund av det ovan anförda anser kommissionen att den relevanta marknaden för de produkter som tillverkas av Novoles Straža ska vara, om inte hela EES eller EU-25, åtminstone en stor del av EU-25.

(62) Utifrån att Novoles Stražas andel på marknaden i EU-25 under inga omständigheter ligger ovanför 0,13 % och att denna andel i princip inte skulle mer än fördubblas om den geografiska marknaden skulle minskas till hälften, anser kommissionen att marknadsandelen fortfarande är långt under 1 % och att en sådan andel, i kombination med det faktum att marknaden består av ett stort antal små och medelstora tillverkare, kan anses vara försumbar ([17]). Det behövs därför inga kompenserande åtgärder för att säkerställa att det statliga stödet är förenligt med den gemensamma marknaden.

3.5 *Annat stöd*

(63) Slovenien har försett kommissionen med tillräcklig information om allt annat stöd som företaget har mottagit, och det är därmed möjligt att göra en korrekt bedömning av om engångsvillkoret uppfylls. Enligt engångsvillkoret, dvs. principen om ”en enda gång” enligt punkterna 48–51 i riktlinjerna, kan kommissionen inte godkänna ett omstruktureringsstöd till ett företag som tidigare har erhållit omstruktureringsstöd. Kommissionen anser att engångsvillkoret medför att den måste beakta allt omstruktureringsstöd som har beviljats inom de tio år som har föregått beviljandet av det aktuella stödet, oavsett om det första statliga stödet beviljades före medlemsstatens inträde i EU.

([13]) Detta bekräftades i kommissionens beslut av den 22 februari 2006 i ärende nr N 464/05 – AB Kauno, punkt 17, EUT C 270, 7.11.2006, s. 5, och, vad gäller kassaflöde enligt riktlinjerna från 1999, i kommissionens beslut i ärende nr C-19/2000 –TGI, punkt 106, EGT L 62, 5.3.2002, s. 30, och i ärende nr C-30/1998 – Wildauer Kurbelwelle, punkt 52, EGT L 287, 14.11.2000, s. 51.

([14]) Se kommissionens beslut i ärende nr C 39/2000 – Doppstadt, punkt 74, EUT L 108, 30.4.2003, s. 8 och ärende nr C 33/1998 – Babcock Wilcox, EGT L 67, 9.3.2002, s. 50.

([15]) Kommissionens beslut i ärende nr COMP/M.4165 – Sonae Industria / Hornitex, av den 28.6.2006, punkt 11.

([16]) Kommissionens beslut i ärende nr COMP/M.4165 – Sonae Industria / Hornitex, av den 28.6.2006, punkt 13.

([17]) Åtminstone mot bakgrund av andra exempel som berörs av riktlinjerna från 1999, se kommissionens beslut i ärende nr C 3/2005 –FSO, EUT C 100, 26.4.2005, s. 2, punkt 38 ff.

(64) Kommissionen noterar för det första att företaget inte tidigare har mottagit något omstruktureringsstöd. Särskilt i fråga om stödet på 18,1 miljoner tolar (75 000 euro) som beviljades 1999 som en räntesubvention har kommissionens tvivel om att detta kunde ha utgjort ett omstruktureringsstöd undanröjts, eftersom företaget vid den tidpunkten hade kreditvärdigheten A/B och därför inte kunde anses vara ett företag i svårigheter och eftersom stödet inte kan anses utgöra ett omstruktureringsstöd som står i strid med engångsvillkoret.

(65) Kommissionen noterar vidare att en korrigering har gjorts av ett skrivfel i tidigare inlämnade uppgifter från slovenska myndigheterna som kommissionen hade återgett i sitt beslut om att inleda förfarandet. Denna korrigering innebär att alla stödåtgärder som anges i det beslutet i sig är begränsade till vad som är nödvändigt. ([18]) Dessutom har de slovenska myndigheterna klargjort att allt stöd beviljades före anslutningen och för ändamål som inte var omstrukturering. Eftersom bedömningen av stödet således faller utanför kommissionens behörighet och även det faktum att företaget var i svårigheter inte gör detta stöd till omstruktureringsstöd enligt riktlinjerna från 1999 ([19]), är ingen av de tidigare beviljade stödåtgärderna i strid med engångsvillkoret.

VI. **SLUTSATSER**

(66) Mot bakgrund av det ovan anförda konstaterar kommissionen att stödet i fråga utgör omstruktureringsstöd som är förenligt med villkoren i de tillämpliga riktlinjerna (riktlinjerna för undsättning och omstrukturering från 1999). Kommissionen konstaterar därför att det statliga stödet är förenligt med den gemensamma marknaden, trots att Slovenien olagligen har genomfört omstruktureringsstödet till Novoles Straža i strid mot artikel 88.3 i EG-fördraget.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Det statliga stöd som Slovenien har genomfört till förmån för Novoles Straža är förenligt med den gemensamma marknaden enligt artikel 87.3 i EG-fördraget och gemenskapens riktlinjer för statligt stöd till undsättning och omstrukturering av företag i svårigheter som antogs 1999.

Artikel 2

1. Omstruktureringsplanen ska genomföras i sin helhet. Alla nödvändiga åtgärder ska vidtas för att säkerställa att planen genomförs.

2. Genomförandet av planen ska övervakas genom årsrapporter som Slovenien lämnar till kommissionen. En rapport om verksamheten 2007 ska lämnas i slutet av januari 2008 och en rapport om verksamheten 2008 ska lämnas i slutet av januari 2009. Rapporterna ska innehålla detaljerad information om företagets finansiella resultat och de investeringar som har gjorts.

Artikel 3

Detta beslut riktar sig till Republiken Slovenien.

Utfärdat i Bryssel den 10 juli 2007.

På kommissionens vägnar

Neelie KROES

Ledamot av kommissionen

([18]) Se kommissionens förordning (EG) nr 69/2001 av den 12 januari 2001 om tillämpningen av artiklarna 87 och 88 i EG-fördraget på stöd av mindre betydelse, EGT L 10, 13.1.2001, s. 30

([19]) Detta kan vara annorlunda om punkt 20 i riktlinjerna från 2004 tillämpas.

KOMMISSIONENS BESLUT

av den 10 juli 2007

om det statliga stöd C 19/06 (f.d. NN 29/06) som Slovenien har genomfört till förmån för Javor Pivka Lesna Industrija d.d.

[delgivet med nr K(2007) 3227]

(Endast den slovenska texten är giltig)

(Text av betydelse för EES)

(2008/91/EG)

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION HAR FATTAT DETTA BESLUT

med beaktande av fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 88.2 första stycket,

med beaktande av avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, särskilt artikel 62.1 a,

efter att i enlighet med nämnda artiklar anmodat berörda parter att inkomma med synpunkter ([1]), och

av följande skäl:

I. FÖRFARANDE

(1) Den 1 december 2004 mottog kommissionen ett klagomål rörande ett påstått stöd till det slovenska träbearbetningsföretaget Javor Pivka Lesna Industrija d.d. (nedan kallat *Javor Pivka*).

(2) Klagomålet gällde ekonomiska medel som den slovenska regeringen hade beviljat Javor Pivka genom ett beslut av den 27 maj 2004 som grundade sig på artikel 21 i de slovenska bestämmelserna om stöd till undsättning och omstrukturering av företag i svårigheter. Det framkom vidare att åtgärden aldrig anmäldes till kommissionen, eftersom stödet hade godkänts av den slovenska kommittén för övervakning av statligt stöd den 23 april 2004, dvs. före anslutningen till EU. Eftersom det relevanta kriteriet för att avgöra när ett stöd har beviljats är den rättsakt genom vilken den behöriga nationella myndigheten beviljar stödet, ansåg kommissionen ändå att åtgärden i fråga utgjorde nytt stöd som skulle ha anmälts enligt artikel 88 i EG-fördraget och bedömts enligt artikel 87 i EG-fördraget ([2]).

(3) Genom en skrivelse av den 16 maj 2006 underrättade kommissionen Slovenien om sitt beslut om att inleda förfarandet enligt artikel 88.2 i EG-fördraget avseende detta stöd.

(4) Kommissionens beslut om att inleda förfarandet har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning* ([3]). Kommissionen har uppmanat berörda parter att inkomma med sina synpunkter på stödet i fråga.

(5) Kommissionen har inte mottagit några synpunkter från berörda parter.

(6) Slovenien lämnade svar genom en skrivelse av den 17 juli 2006. Genom en skrivelse av den 23 februari 2007 (ref. D/50797) begärde kommissionen kompletterande upplysningar, som lämnades den 23 april 2007. Dessutom sammanträdde kommissionen med de slovenska myndigheterna den 28 juni 2006.

II. DETALJERAD BESKRIVNING AV STÖDET

1. Stödmottagare

(7) Javor Pivka tillverkar trähalvfabrikat och möbler. Företaget är beläget i Pivka-området i Slovenien, som är ett stödområde i den mening som avses i artikel 87.3 a i EG-fördraget. År 2003 hade företaget cirka 800 anställda. Företaget har fyra helägda dotterbolag.

(8) Företagets ägs av cirka 1 264 aktieägare; nio investeringsföretag eller andra juridiska personer äger 60 % av aktierna och de återstående 40 % är fördelade mellan 1 255 aktieägare av vilka ingen innehar mer än 1 % ([4]).

([1]) EUT C 194, 18.8.2006, s. 26.

([2]) Närmare uppgifter finns i beslutet om att inleda förfarandet (se fotnot 1) och dessa uppgifter är relevanta även för det föreliggande beslutet.

([3]) Se fotnot 1.

([4]) Uppgifterna är från den 30 januari 2004.

(9) Under åren innan stödet beviljades drabbades Javor Pivka av ekonomiska svårigheter. De viktigaste finansiella och driftsmässiga indikatorerna anges i tabellen nedan:

Tabell 1

Finansiella indikatorer för Javor Pivka

Indikator (i tusen tolar) (*)	2000	2001	2002	2003
Nettointäkter	8 114 374	7 884 954	8 174 323	8 124 711
Lager (färdiga varor och varor under arbete)	867 609	1 030 323	894 302	1 121 632
Rörelseresultat netto	56 566	– 137 030	– 303 729	– 578 268
Kumulativ vinst/förlust	56 566	– 80 464	– 384 193	– 962 461
Kassaflöde	480 468	333 324	104 522	– 162 879

(*) Alla omvandlingar mellan SIT och euro är endast vägledande och baserar sig på kursen 1 euro = 240 slovenska tolar.

2. **Omstruktureringsprogram**

(10) I syfte att åtgärda svårigheterna lämnade Javor Pivka i april 2004 en omstruktureringsplan för perioden 2004–2008 till finansministeriet.

(11) Företaget konstaterade att svårigheterna beror på bristande konkurrenskraft på företagets traditionella exportmarknader (särskilt Tyskland och Förenta staterna) mot importen från lågkostnadsproducenter i utvecklingsländerna. Javor Pivka konstaterade att företaget, för att kunna bemöta denna konkurrens och återfå lönsamheten, måste öka produktiviteten genom teknisk modernisering och kostnadsminskning och ompositionering i lönsammare nischer och på nya geografiska marknader.

(12) Med detta som mål omfattade omstruktureringsprogrammet följande åtgärder:

(13) *Teknisk omstrukturering*: Denna omfattade en fullständig modernisering av föråldrad utrustning och föråldrade produktionsmetoder. Syftet var inte bara att öka kapaciteten utan även att öka produktiviteten och bemöta kundernas krav genom att införa nya produkter och ekologiska tillverkningsnormer. Med hjälp av de nya produktionsresurserna skulle företaget också kunna frångå halvfabrikat och inrikta sig på produkter som är förädlade i högre grad och som har ett högre mervärde (särskilt inom området plywood). Kostnaderna för denna del av omstruktureringsplanen skulle täckas enligt följande: 50 % genom ett banklån med statlig garanti och återstående 50 % från Javor Pivkas egna medel.

(14) *Omstrukturering av personalen*: Denna del av planen omfattade en minskning av personalen genom cirka 100 uppsägningar (med rätt till avgångsvederlag) och utbildning för de återstående 700 anställda för att anpassa deras färdigheter till de nya kraven enligt omstruktureringsprogrammet.

(15) *Översyn av affärsstrategin*: Ett annat inslag i omstruktureringsplanen var att anpassa företaget till förändringar i efterfrågan och konkurrensen på företagets tidigare marknader genom en ompositionering på nya och lönsammare nischmarknader och inträde på nya marknader (Ryssland, särskilt i fråga om möbler, och sydöstra Europa). I fråga om produkter avsåg företaget att byta inriktning mot plywood som är förädlad i högre grad, specialplywood för byggnadsindustrin och, inom möbelsektorn, specialstolar för sjukhus, ålderdomshem och liknande köpare.

(16) *Omorganisering av företagets strukturer*: För återställning av lönsamheten krävdes också en viss omorganisering av företaget (t.ex. fusion av dotterbolag och förbättring av kostnadskontrollen genom centralisering av försäljning, inköp och ekonomiska funktioner). Kostnaderna för dessa åtgärder skulle täckas helt med Javor Pivkas egna medel.

(17) *Finansiell omstrukturering*: Den bristande likviditeten ledde till växande skulder och ökande finansieringskostnader. Syftet med den finansiella omstruktureringen var att anpassa företagets finansieringskällor och återbetalningsprogram så att den löpande och långsiktiga betalningsförmågan kunde återställas. Åtgärderna skulle inrikta sig på skuldsanering, lägre räntesatser, förlängda återbetalningsfrister och uppskov med återbetalning av kapitalbeloppet.

3. **Omstruktureringskostnader och deras finansiering**

(18) I tabell 2 finns en översikt av hur omstruktureringskostnaderna ska finansieras. ([5])

Tabell 2

Omstruktureringskostnader och deras finansiering

Nödvändiga medel (i tusen tolar)	Egna medel	Stöd	Garanti	Totalt
Finansiell omstrukturering	400 000	0	0	400 000
Omstrukturering av marknaden	496 000	0	0	496 000
Teknisk omstrukturering	999 000	0	1 100 000	2 099 000
Omstrukturering av personalen	219 750	382 250	0	602 000
Organisatorisk omstrukturering	4 900	0	0	4 900
Totalt	2 119 650	382 250	1 100 000	3 601 900

(19) Stödet från staten består i huvudsak av *statliga garantier* för lån som uppgår till 1 100 000 000 tolar som tagits i syfte att finansiera Javor Pivkas tekniska omstrukturering. Som säkerhet för garantierna fick de slovenska myndigheterna en inteckning på Javor Pivkas tillgångar till ett värde som motsvarar det belopp som täcks av garantierna, dvs. 1 100 000 000 tolar (cirka 4 584 000 euro).

(20) Dessutom beviljades stöd i form av ett *bidrag* på 382 250 000 tolar (cirka 1 592 000 euro) för kostnaderna för omstrukturering av personalen. Detta stöd ska täcka avgångsvederlag för uppsägningar och kostnaderna för utbildning av de anställda som blir kvar.

(21) Slovenien uppgav att Javor Pivka skulle bidra med 2 119 650 000 tolar (cirka 8 832 000 euro) för omstruktureringen, vilket motsvarar 53,7 % av totalkostnaderna.

4. **Marknadssituation**

(22) Javor Pivka tillverkar följande produkter, med de marknadsandelar i EU som anges nedan (uppgifterna gäller 2003 och KN-numret är en varukod enligt kombinerade nomenklaturen):

a) Paneler (KN 4418 40): 3,91 %

b) Plywood (KN 4412): 0,18 %

c) Faner (KN 4408): 0,22 %

d) Stolar av trä (KN 9401 61 + 9401 69 + 9401 90 30): 0,08 %

([5]) Under förfarandets gång förklarade Slovenien att kostnaderna för den finansiella omstruktureringen låg ”utanför omstruktureringsprogrammet” och skulle täckas med lån som Javor Pivka tar på marknadsvillkor utan inblandning av statligt stöd. Slovenien inkluderade inte det motsvarande beloppet, 400 000 000 tolar, i omstruktureringsprogrammets kostnader. Kommissionen anser dock att den finansiella omstruktureringen är en väsentlig och nödvändig del av omstruktureringsprogrammet och att kostnaderna för den därför ska inkluderas i omstruktureringskostnaderna. Finansieringen av den, i den utsträckning som finansieringen görs genom lån som tas på marknadsvillkor utan något stöd, ska anses utgöra Javor Pivkas eget bidrag. I denna tabell, och i beslutet i övrigt, har kommissionen införlivat dessa belopp i omstruktureringskostnaderna och i de ”egna medlen”.

(23) Javor Pivkas sammanlagda marknadsandel på sitt produktområde inom EU-25 uppgick 2003 till 0,21 %.

III. **SKÄL TILL ATT INLEDA FÖRFARANDET ENLIGT ARTIKEL 88.2 I EG-FÖRDRAGET**

(24) Som konstateras ovan anmälde de slovenska myndigheterna inte de stöd som beviljades till förmån för Javor Pivka. I sin skrivelse av den 16 maj 2006 om att inleda förfarandet enligt artikel 88.2 i EG-fördraget redogjorde kommissionen närmare för varför åtgärderna i fråga utgör nytt stöd som ska anmälas enligt artikel 88 i EG-fördraget och bedömas enligt artikel 87 i EG-fördraget.

(25) Kommissionen betvivlade också att stödet är förenligt med den gemensamma marknaden, särskilt när det gäller gemenskapens riktlinjer om stöd till undsättning och omstrukturering av företag i svårigheter 1999 ([6]) (nedan kallade *riktlinjerna*) på grund av följande:

a) Kommissionen hyste tvivel om huruvida Javor Pivka var berättigat till omstruktureringsstöd enligt riktlinjerna. Kommissionen ifrågasatte särskilt huruvida företaget var ”i svårigheter” i den mening som avses i riktlinjerna, eftersom det dåliga resultatet för 2003 kunde vara en tillfällighet och inte del av en trend. Kommissionen var inte heller säker på om Javor Pivka tillhörde en större affärsgrupp och om företaget inte kunde få de nödvändiga medlen från ägarna.

b) Det stod inte klart hur företaget kunde återställa sin lönsamhet på lång sikt, eftersom kommissionen inte hade fått tillräckliga uppgifter för bedömning av framtida resultat genom omstruktureringsplanen.

c) Kommissionen hade inte mottagit någon marknadsanalys som kunde motivera avsaknaden av kompenserande åtgärder.

d) Kommissionen hyste också tvivel om huruvida stödet var begränsat till vad som är nödvändigt, eftersom kommissionen inte var säker på huruvida Javor Pivka hade tillhandahållit ett betydande eget bidrag till omstruktureringskostnaderna, då det var oklart var de egna medlen skulle komma från.

e) Kommissionen begärde upplysningar om allt annat stöd som 2004 hade beviljats Javor Pivka, för att kunna slå fast att företaget inte tidigare hade mottagit stöd till undsättning och omstrukturering, i vilket fall engångsvillkoret som beskrivs i punkterna 48–51 i riktlinjerna kunde utgöra hinder för att företaget kan få sådant stöd på nytt.

([6]) Gemenskapens riktlinjer för statligt stöd till undsättning och omstrukturering av företag i svårigheter (EGT C 288, 9.10.1999, s. 2).

IV. **SLOVENIENS SYNPUNKTER**

(26) Under det formella förfarandets gång inkom Slovenien med följande synpunkter.

1. **Nytt stöd eller stöd som beviljats före anslutningen**

(27) Slovenien hävdade att beslutet om att bevilja stöd, som var bindande för den slovenska staten, antogs på grundval av ett gynnsamt yttrande från den slovenska expertkommittén. Eftersom beslutet fattades den 6 april 2004, dvs. innan Slovenien anslöt sig till EU och eftersom stödet inte längre tillämpades efter anslutningen, ansåg Slovenien att det gällde stöd som beviljades före anslutningen och som inte omfattades av bestämmelserna i artikel 87 och artikel 88.3 i EG-fördraget.

2. **Stödberättigande**

2.1 *Begreppet ”företag i svårigheter”*

(28) Slovenien påvisade, bl.a. genom att tillhandahålla de resultatindikatorer som anges i tabell 1, att Javor Pivka uppvisade flera egenskaper hos ett företag i svårigheter och att detta inte enbart var en isolerad företeelse under 2003 utan en trend som kunde ses över fyra år (2000–2003).

(29) I detta hänseende påpekade Slovenien att Javor Pivka inte lyckades öka sina nettointäkter under den berörda perioden. Rörelseresultatet var negativt under hela perioden, utom för 2000, och förlusterna ökade mellan 2001 och 2003. Förlusterna för 2003 var nära hälften av företagets aktiekapital. Avkastningen från försäljning, kapital och tillgångar var negativ och försämrades kontinuerligt mellan 2001 och 2003. Det fria kassaflödet från verksamheten minskade under perioden och var negativt för 2003. Denna negativa trend kulminerade i att Javor Pivka 2003 var allvarligt konkurshotat.

2.2 *Javor Pivkas ägare*

(30) Slovenien redogjorde för Javor Pivkas ägandestruktur med hänvisning till särdragen hos den privatiseringsmodell som Slovenien tillämpade efter kommunistregimens slut. Under kommunistregimen tillämpade Slovenien ett särskilt koncept som gick ut på att företagens kapital inte innehades av identifierbara ägare, varken privata eller offentliga, utan att kapitalen ägdes av allmänheten i form av ett ”socialt kapital”. Genom privatiseringsprocessen ville man omvandla detta abstrakta koncept till klarare ägandestrukturer med hjälp av ägarcertifikat som delades ut bland befolkningen. Dessa certifikat kunde sedan bytas ut mot aktier i de tidigare ”socialt ägda” företagen.

(31) Under denna process hade så kallade auktoriserade investeringsföretag (kända under akronymen ”PID”) och förvaltningsföretag (”DZU”) en viktig roll. Dessa företag instiftades för att privata investerare skulle kunna samla sina certifikat i en gemensam fond. Därefter omvandlade PID-företagen certifikaten till aktier i olika privatiserade företag samtidigt som de enskilda investerarna i sin tur fick aktier i PID-företaget i stället för direkta aktier i de privatiserade företagen (dvs. PID-företagen fungerade till viss del som investeringsfonder).

(32) PID-företagen hade dock inga fritt tillgängliga medel (investeringens ”valuta” bestod av ägarcertifikaten) och de saknade kompetens och erfarenhet av aktivt deltagande i företagsledning. Företagen har därför fungerat som passiva ägare som knappt eller inte alls deltar i ledningen av de företag som de äger.

(33) En stor del av Javor Pivkas ägare (cirka 44 % av aktiekapitalet) utgörs av sådana passiva ägare. De har inget nytt kapital att investera i företaget. När omstruktureringsprogrammet fastställdes inbjöds alla institutionella ägare att delta i omfinansieringen men det fanns inget intresse. En andel på 40 % är fördelad mellan 1 255 små aktieägare, vilket innebär att minst 80 % av Javor Pivkas ägare inte aktivt deltar i ledningen.

3. **Återställning av lönsamheten**

(34) På denna punkt förklarade Slovenien att prognoserna för Javor Pivkas resultat inom ramen för omstruktureringsplanen och den efterföljande återställningen av lönsamheten baserade sig på marknadsanalyserna i omstruktureringsplanen, försäljningsprognoser för företagets olika segment och marknadsundersökningar.

(35) Som bevis på prognosernas tillförlitlighet lämnade Slovenien ytterligare kompletterande upplysningar. Slovenien redogjorde särskilt för källorna till de uppgifter som prognoserna baserade sig på och lämnade försäljningsprognoser för 2004–2006 uppdelade efter specifika produkter inom företagets produkturval.

4. **Kompenserande åtgärder**

(36) På denna punkt hävdade Slovenien att det inte behövdes några kompenserande åtgärder eftersom det med hänvisning till Javor Pivkas försumbara marknadsandel inte förekommer någon otillbörlig snedvridning av konkurrensen. Slovenien hävdade dessutom att behovet av kompenserande åtgärder måste utvärderas med tillräcklig hänsyn till det faktum att Javor Pivka är beläget i ett område som är berättigat till regionstöd enligt artikel 87.3 a i EG-fördraget (se punkt 54 i riktlinjerna).

5. **Eget bidrag**

(37) Slovenien redogjorde för källorna till Javor Pivkas eget bidrag som det läggs fram i tabellen i punkt 18. Bidraget skulle härröra från följande: avyttring av tillgångar (finansiella tillgångar och fastigheter) skulle ge 958 427 170 tolar, medan 900 000 000 tolar skulle fås från banklån på marknadsvillkor utan stöd av bidrag och återstoden skulle fås genom ”avskrivningar och amortering” av tillgångar (som förväntades uppgå till totalt 1 111 786 000 tolar under 2004–2006).

6. **Annat stöd**

(38) På denna punkt underrättade Slovenien kommissionen om att Javor Pivka hade fått statligt stöd för energibesparande åtgärder. Detta stöd beviljades inom ramen för ett program för att främja förnybara energikällor, effektiv energianvändning och kraftvärmeproduktion. Stödet beviljades den 1 september 2003 och betalades ut den 19 februari 2004. Uppgifterna bekräftades med stöd av dokument.

V. **BEDÖMNING AV STÖDET**

1. **Förekomsten av stöd**

(39) Enligt artikel 87 i EG-fördraget är stöd som ges av en medlemsstat eller med hjälp av statliga medel, av vilket slag det än är, som snedvrider eller hotar att snedvrida konkurrensen genom att gynna vissa företag eller viss produktion, oförenligt med den gemensamma marknaden i den utsträckning det påverkar handeln mellan medlemsstaterna, utom om stödet kan motiveras enligt artikel 87.2 eller 87.3 i EG-fördraget.

(40) Kommissionen noterar att stödet har beviljats med hjälp av statliga medel till ett enskilt företag. Likaså uppfylls kriteriet om att ett enskilt företag gynnas. Eftersom stödet ges i form av ett bidrag förekommer en uppenbar nytta för mottagaren. I fråga om garantin kan nyttan verka mindre uppenbar eftersom Javor Pivka lämnade en säkerhet för garantin i form av en inteckning. De slovenska myndigheterna beviljade dock garantin mot en inteckning med förhållandet 1:1 (dvs. inteckningens värde motsvarade det belopp som täcktes av garantin). En långivare som fungerar på marknadsvillkor skulle däremot inte ha beviljat ett lån mot inteckning om förhållandet är lägre än 2,5:1. Vid den aktuella tidpunkten hade Javor Pivka inte klarat av att ställa upp med en så stor inteckning att säkerheten skulle ha räckt till för ett lika stort lån på marknadsvillkor. Den inteckning som lämnades för garantin motsvarade i själva verket det fulla värdet på Javor Pivkas ointecknade tillgångar vid tidpunkten i fråga. Det betyder att garantin från de slovenska myndigheterna gynnade Javor Pivka genom att företaget genom garantin kunde få ett större lån än vad företaget annars kunde ha fått mot den säkerhet som företaget kunde ställa.

(41) Eftersom det förekommer handel med bearbetade träprodukter och möbler mellan Slovenien och andra medlemsstater kan åtgärden förbättra stödmottagarens ställning i förhållande till konkurrenterna i Slovenien och EU. Åtgärden kan därför leda till snedvridning av konkurrensen och påverka handeln mellan medlemsstaterna.

(42) Kommissionen anser därför att garantin och bidraget utgör statligt stöd i den mening som avses i artikel 87.1 i EG-fördraget.

2. **Förekomsten av nytt stöd**

(43) De slovenska myndigheterna ifrågasatte för det första kommissionens behörighet att bedöma stödet mot bakgrund av artiklarna 87 och 88 i EG-fördraget, med hänvisning till att stödet hade beviljats före anslutningen. Som kommissionen klargjorde i sitt beslut om att inleda förfarandet är det relevanta kriteriet för att avgöra om ett stöd har genomförts före eller efter anslutningen den rättsakt med vilken den behöriga nationella myndigheten beslutar om att bevilja stödet ([7]). Om ett sådant beslut inte har fattats före anslutningen, utgör åtgärden nytt stöd, även om statens ekonomiska åtaganden var kända redan före anslutningen.

(44) I det aktuella fallet sluter kommissionen sig till att den rättsakt genom vilken de behöriga nationella myndigheterna beslutade att bevilja stödet inte trädde i kraft före anslutningen. Enligt de relevanta slovenska bestämmelserna ska stöd beviljas genom ett regeringsbeslut på grundval av ett förslag från det ansvariga ministeriet. Även om regeringsbeslutet rörande stödet måste föregås av beslut från expertkommittén och det ansvariga ministeriet, är dessa beslut inte tillräckliga för att stödet ska kunna beviljas. Det slutliga beslutet måste fattas av regeringen. I det aktuella fallet är regeringens beslut daterat den 27 maj 2004 och Slovenien anslöt sig till Europeiska unionen den 1 maj 2004. Åtgärden utgör därför nytt stöd som skulle ha anmälts enligt artikel 88 i EG-fördraget och bedömas enligt artikel 87 i EG-fördraget.

3. **Stödets förenlighet med bestämmelserna**

(45) Eftersom stödet i fråga är ett omstruktureringsstöd är det förenligt med den gemensamma marknaden så länge som det uppfyller kriterierna i riktlinjerna.

(46) Mot bakgrund av Sloveniens synpunkter och den information som har samlats in under undersökningen har kommissionen nått följande slutsatser om de punkter som ledde till att kommissionen beslöt om att inleda det formella förfarandet.

3.1 *Stödberättigande*

(47) Mot bakgrund av informationen från Slovenien anser kommissionen att Javor Pivkas resultat, som det beskrivs i avsnitt II.1, tyder på att företaget verkligen var i svårigheter vid den tidpunkt då det statliga stödet i fråga beviljades. Kommissionen noterar särskilt att Javor Pivka hade ökande förluster, minskande omsättning och sjunkande kassaflöde. Kommissionen noterar vidare att dessa problem utgjorde del av en trend för 2000–2004 och inte bara var en tillfällig omständighet under 2003.

(48) Likaså noterar kommissionen Sloveniens redogörelser för karaktären hos Javor Pivkas ägandeförhållanden. Mot bakgrund av den passiva karaktären och de svaga kapitalresurserna hos Javor Pivkas institutionella ägare och det fragmenterade återstående ägandet godtar kommissionen argumentet om att företaget inte kunde ha fått de nödvändiga medlen från sina aktieägare. Av samma skäl och med beaktande av det faktum att ingen enskild ägare innehar mer än 15 % av Javor Pivkas aktiekapital, anser kommissionen även att Javor Pivka inte utgör en del av en större affärsgrupp.

(49) Därför konstaterar kommissionen att Javor Pivka var berättigat till omstruktureringsstöd.

3.2 *Återställning av lönsamheten*

(50) Kommissionen konstaterade i beslutet om att inleda förfarandet att det var oklart hur omstruktureringsplanen skulle göra det möjligt för Javor Pivka att återställa den långsiktiga lönsamheten. Här avsåg kommissionen främst femårsprognoserna för hur företaget skulle kunna utvecklas med hjälp av omstruktureringsåtgärderna. Kommissionen påpekade att Slovenien inte hade inkommit med den information som kommissionen hade begärt i syfte att kunna bedöma antagandena om Javor Pivkas sannolika resultat till följd av omstruktureringarna.

(51) Under förfarandets gång lämnade Slovenien den kompletterande information som nämns i avsnitt IV.3. I den informationen finns tillräckliga redogörelser för vad antagandena baserar sig på. Kommissionen noterar att prognoserna för Javor Pivkas försäljningsresultat i dagens läge kan verka rätt optimistiska mot bakgrund av att sektorn under 2005 och 2006 mötte hård konkurrens från Fjärran östern vilket ledde till för stora lager och tryck på att sänka priserna. Det är dock inte uppenbart att denna information var känd redan i början av 2004. Dessutom noterade kommissionen själv under 2006 att produktionen och användningen av plywood under de senaste åren har ökat markant, och att en stark exportmarknad håller på att utvecklas för vissa kvaliteter ([8]). Eftersom kommissionen inte har fått någon motsägande information som skulle ifrågasätta företagets eller kommissionens antaganden, har kommissionen inga skäl till att bestrida dem. Kommissionen anser därför att de prognoser som gjordes 2004 inte verkar osannolika och att tvivlen på denna punkt har undanröjts.

([7]) Se punkterna 19 och 20 i beslutet om att inleda förfarandet (hänvisningen i fotnot 1) och kommissionens beslut i ärende C 3/05 – FSO (EUT C 100, 26.4.2005, s. 2) skäl 38 ff.

([8]) http://ec.europa.eu/enterprise/forest_based/tradeflows_en.html

3.3 *Kompenserande åtgärder*

(52) Enligt punkterna 35 och 36 i riktlinjerna måste åtgärder vidtas för att i möjligaste mån mildra de negativa följderna av stödet för konkurrenterna. Sådana kompenserande åtgärder krävs dock inte i fall där stödmottagaren har en försumbar andel av den relevanta marknaden. I sådana fall utgör de kompenserande åtgärderna inget villkor för att stödet ska kunna anses vara förenligt med den gemensamma marknaden.

(53) Kommissionen noterar att Javor Pivka, enligt information från de slovenska myndigheterna, är verksamt på flera produktmarknader (plywood, paneler, faner och möbler – se punkt 22). Vad gäller plywood noterar kommissionen för det första att en marknadsundersökning i samband med ett koncentrationsärende har gett starka belägg för att olika typer av träbaserade skivor såsom plywood, hardboard, rå spånskiva och laminerad spånskiva, inredningslaminat och träbaserade panelkomponenter för möbel- och byggindustrin hör hemma på separata produktmarknader ([9]).

(54) Vad gäller definitionen av relevant marknad har Slovenien försett kommissionen med en marknadsundersökning som innehåller marknadsandelarna för den relevanta produktmarknaden i EU-25. I detta hänseende har kommissionen inga skäl att avvika från antagandet i fotnot 20 i riktlinjerna, dvs. att den relevanta marknaden är EES. Kommissionen påminner om att den tidigare, i ett koncentrationsärende, har gjort vissa marknadsundersökningar rörande den europeiska industrin för träbaserade produkter (särskilt spånskiva) ([10]) och att kommissionen i det fallet slutit sig till att den relevanta marknaden sträcker sig vidare än den nationella marknaden och är minst en gränsöverskridande regional marknad. Detta baserade sig på förekomsten av stora gränsöverskridande handelsflöden. Liknande handelsflöden förekommer också i fråga om plywood, vilket framgår av uppgifter som lämnats av Slovenien och som bekräftats av kommissionens experter (och som ytterligare bekräftas av det faktum att export inom gemenskapen står för huvuddelen – 55 % – av Javor Pivkas omsättning). Dessutom konstaterades att begreppet ”gränsöverskridande regional marknad” kan anses gälla avstånd på cirka 1 000 km, och att det relevanta avståndet varierar beroende på produktens mervärde, t.ex. ytbelagda produkter transporteras på längre avstånd än produkter som inte är ytbelagda. Eftersom plywood redan i sig är en förädlad produkt och exporten främst omfattar fanerad plywood, är transportkostnaderna relativt sett lägre än för spånskiva (och ännu lägre för stolar och andra möbler som tillverkas av plywood). Mot bakgrund av det ovan anförda anser kommissionen att den relevanta marknaden för de produkter som tillverkas av Javor Pivka ska vara, om inte hela EES eller EU-25, åtminstone en stor del av EU-25.

(55) Utifrån att Javor Pivkas andel på marknaden i EU-25 är 0,21 % (år 2003, se avsnitt II.4) när man ser till hela produkturvalet, och att denna andel i princip inte skulle mer än fördubblas även om den geografiska marknaden skulle gå ner till hälften, anser kommissionen att marknadsandelen fortfarande är långt under 1 % och att en sådan andel, i kombination med det faktum att marknaden består av ett stort antal små och medelstora tillverkare, kan anses vara försumbar ([11]). Därför, och eftersom detta beslut baserar sig på riktlinjerna från 1999, krävs det inga kompenserande åtgärder för att säkerställa att det statliga stödet är förenligt med den gemensamma marknaden.

3.4 *Begränsning av stödet till vad som är nödvändigt*

(56) Enligt punkt 40 i riktlinjerna måste stödet begränsas till vad som är absolut nödvändigt för att möjliggöra omstrukturering, och de stödmottagande företagen förväntas att i väsentlig utsträckning bidra till omstruktureringen med egna medel, ”inbegripet genom försäljning av tillgångar som inte är oundgängliga för företagets överlevnad eller genom extern finansiering på marknadsmässiga villkor”.

(57) Javor Pivkas eget bidrag till omstruktureringen anges i avsnitt IV.5. Det bör inledningsvis konstateras att kommissionen inte kan godta avskrivning av tillgångar som ett äkta eget bidrag ([12]) eftersom detta inte ger företaget tillgängliga resurser och dessutom beror på framtida verksamhet som i sin tur beror på resultatet av det statliga stöd som har beviljats ([13]). Medel från denna källa kan därför inte beaktas när det gäller att beräkna Javor Pivkas eget bidrag.

(58) Däremot verkar de avyttrade tillgångarna inte vara väsentliga för Javor Pivkas överlevnad och intäkterna från försäljningen utgör därför ett giltigt eget bidrag. Samma gäller för de medel som erhållits genom lån som tagits i banker på marknadsvillkor och utan stöd. Medlen från dessa källor uppgår till 2 119 650 000 tolar, vilket kommissionen anser utgöra Javor Pivkas eget bidrag till omstruktureringen.

([9]) Kommissionens beslut i ärende COMP/M.4165 – Sonae Industria/Hornitex av den 28 juni 2006, skäl 11.

([10]) Kommissionens beslut i ärende COMP/M.4165 – Sonae Industria/Hornitex av den 28 juni 2006.

([11]) Åtminstone mot bakgrund av andra exempel som berörs av riktlinjerna från 1999, se kommissionens beslut i ärende C 3/05 – FSO (EUT C 100, 26.4.2005, s. 2) skäl 38 ff.

([12]) Kommissionens beslut av den 22 februari 2006 i ärende N 464/05 – AB Kauno, skäl 17 (EUT C 270, 7.11.2006, s. 5).

([13]) Detta bekräftades vad gäller kassaflöde i kommissionens beslut i ärende C 19/2000 – TGI (EGT L 62, 5.3.2002, s. 30) skäl 106, och ärende C 30/1998 – Wildauer Kurbelwelle (EGT L 287, 14.11.2000, s. 51) skäl 52, och, för riktlinjerna från 2004, i ärendet AB Kauno (se fotnot 12).

(59) Det egna bidraget motsvarar 45,5 % av de totala kostnaderna för omstruktureringen, vilket enligt riktlinjerna kan anses vara betydande ([14]). Stödet verkar också vara begränsat till vad som är nödvändigt, eftersom stödet endast ger tillgång till de medel som behövs för den tekniska omstruktureringen och omstruktureringen av personalen, dvs. stödet ger inte företaget något överskott av likvida medel.

3.5 *Annat stöd*

(60) Enligt engångsvillkoret (se punkterna 48–51 i riktlinjerna) kan kommissionen inte godkänna ett omstruktureringsstöd till ett företag som tidigare har erhållit omstruktureringsstöd. Kommissionen anser att engångsvillkoret medför att den måste beakta allt omstruktureringsstöd som har beviljats inom de tio år som har föregått beviljandet av det aktuella stödet, oavsett om det första statliga stödet beviljades före medlemsstatens inträde i EU. I detta sammanhang räknas inte statligt stöd som inte är omstruktureringsstöd.

(61) Slovenien har hävdat att syftet med det tidigare beviljade stödet var att främja energibesparingar för miljöändamål. Det har inte framkommit något som gör att kommissionen skulle ifrågasätta denna information. Kommissionen godtar därför att detta stöd inte beviljades för omstrukturering och att det inte ska räknas när engångsvillkoret tillämpas.

4. **Kompletterande observation**

(62) Det framgick under förfarandets gång att genomförandet av omstruktureringsplanen har fördröjts och att vissa delar av den tekniska omstruktureringen inte har genomförts enligt tidtabellen. Det verkar inte som om dessa problem med omstruktureringsplanen skulle ha varit kända vid den tidpunkt då stödet beviljades och dessa problem kan därför inte användas som argument för att ifrågasätta planens möjligheter att återställa Javor Pivkas lönsamhet. Kommissionen påminner dock om att villkoret för att godkänna stödet är att omstruktureringsplanen genomförs helt (punkt 43 i riktlinjerna) och att genomförandet ska övervakas (punkt 45 i riktlinjerna).

(63) Kommissionen förutsätter därför att Slovenien, enligt punkt 46 i riktlinjerna, lämnar minst två övervakningsrapporter – en rapport om 2007 i slutet av januari 2008 och en rapport om 2008 i slutet av januari 2009. Rapporterna ska innehålla detaljerade uppgifter om företagets finansiella resultat och de investeringar som har gjorts. Kommissionen betonar att om företaget inte gör alla de investeringar som ingår i omstruktureringsplanen måste det eventuellt återbetala en del av det statliga stödet även om företaget har lyckats återställa lönsamheten ([15]).

VI. **SLUTSATSER**

(64) Mot bakgrund av det ovan anförda konstaterar kommissionen att stödet i fråga utgör omstruktureringsstöd som är förenligt med villkoren i de tillämpliga riktlinjerna (riktlinjerna för undsättning och omstrukturering från 1999). Kommissionen konstaterar därför att det statliga stödet är förenligt med den gemensamma marknaden, trots att Slovenien olagligen har genomfört omstruktureringsstödet till Javor Pivka i strid mot artikel 88.3 i EG-fördraget.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Det statliga stöd som Slovenien har genomfört till förmån för Javor Pivka är förenligt med den gemensamma marknaden enligt artikel 87.3 c i EG-fördraget och gemenskapens riktlinjer för statligt stöd till undsättning och omstrukturering av företag i svårigheter som antogs 1999.

Artikel 2

1. Omstruktureringsplanen ska genomföras i sin helhet. Alla nödvändiga åtgärder ska vidtas för att säkerställa att planen genomförs.

2. Genomförandet av planen ska övervakas genom årsrapporter som Slovenien lämnar till kommissionen. En rapport om verksamheten 2007 ska lämnas i slutet av januari 2008 och en rapport om verksamheten 2008 ska lämnas i slutet av januari 2009. Rapporterna ska innehålla detaljerad information om företagets finansiella resultat och de investeringar som har gjorts.

Artikel 3

Detta beslut riktar sig till Republiken Slovenien.

Utfärdat i Bryssel den 10 juli 2007.

På kommissionens vägnar

Neelie KROES

Ledamot av kommissionen

([14]) Se kommissionens beslut i ärende C 39/2000 – Doppstadt (EUT L 108, 30.4.2003, s. 8) skäl 74, och ärende C 33/1998 – Babcock Wilcox (EGT L 67, 9.3.2002, s. 50).

([15]) Se kommissionens beslut i ärende N 350/06 – MSO av den 13 september 2006 (EUT C 280, 18.11.2006).

KOMMISSIONENS BESLUT

av den 10 juli 2007

om en statlig stödordning som Italien inrättat för sjöfartsnäringen på Sardinien C 23/96 (NN 181/95) och C 71/97 (N 144/97)

[delgivet med nr K(2007) 3257]

(Endast den italienska versionen är giltig)

(Text av betydelse för EES)

(2008/92/EG)

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION HAR ANTAGIT DETTA BESLUT

med beaktande av fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 88.2 första stycket,

med beaktande av avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, särskilt artikel 62.1 a,

efter att i enlighet med nämnda artiklar ha gett berörda parter tillfälle att yttra sig, och

av följande skäl:

1. FÖRFARANDE

(1) Genom en skrivelse av den 24 juni 1996 ([1]) underrättade kommissionen de italienska myndigheterna om sitt beslut att inleda förfarandet i artikel 88.2 (f.d. 93.2) i EG-fördraget beträffande en olaglig stödordning som införts av regionen Sardinien till förmån för rederier som önskar bygga, förvärva, bygga om eller reparera fartyg (nedan kallad *den ursprungliga stödordningen*).

(2) Efter att förfarandet inletts meddelade den italienska regeringen kommissionen sina synpunkter genom en skrivelse av den 31 oktober 1996 (GD VII-Transport A/23443). Regionen Sardiniens myndigheter meddelade sina synpunkter genom skrivelser av den 11 oktober 1996 (GD VII-Transport A/21870) och 22 januari 1997. Inga övriga medlemsstater eller berörda parter inkom med synpunkter under den fastställda tidsfristen på en månad från offentliggörandet av beslutet om att inleda förfarandet. Det ska dock nämnas att några berörda parter inkom med synpunkter efter utgången av tidsfristen.

(3) Den 21 oktober 1997 antog kommission beslut 98/95/EG, genom vilket det fastslogs att stödordningen i fråga var oförenlig med den gemensamma marknaden ([2]). Beslutet delgavs de italienska myndigheterna den 12 november 1997 (SG (97) D/9375).

(4) Genom en skrivelse av den 14 november 1997 underrättade kommissionen de italienska myndigheterna om sitt beslut att inleda förfarandet i artikel 88.2 (f.d. 93.2) i EG-fördraget beträffande den regionala sardiska lagen nr 9 av den 15 februari 1996 om ändring av den ursprungliga stödordningen till förmån för sjöfartsnäringen ([3]). De italienska myndigheterna meddelade sina synpunkter den 16 januari 1998 (GD VII-Transport A/1221) och den 23 december 1997 (GD VII-Transport A/144). Inga övriga medlemsstater eller berörda parter inkom med synpunkter under den fastställda tidsfristen på en månad från offentliggörandet av beslutet om att inleda förfarandet.

(5) Beslut 98/95/EG ogiltigförklarades av EG-domstolen genom en dom av den 19 oktober 2000 (i de förenade målen C-15/98 och C-105/99 *Republiken Italien och Sardegna Lines – Servizi Marittimi della Sardegna S.p.A.* och *Europeiska gemenskapernas kommission*) ([4]) på grund av att det inte i tillräcklig utsträckning styrkts att handeln inom gemenskapen påverkats av stödordningen.

(6) Som svar på en skrivelse från kommissionen av den 23 november 2006 (D 2006 224962) med begäran om information från de italienska myndigheterna översändes ett meddelande på elektronisk väg den 8 mars 2007 (TREN A/26193).

2. BESKRIVNING AV STÖDÅTGÄRDEN

2.1 Den ursprungliga stödordningen

(7) Efter att en anmälan gjorts 1993 kom det till kommissionens kännedom att regionen Sardinien inrättat en stödordning till förmån för rederier som avsåg att bygga, förvärva, bygga om eller reparera fartyg. Det rörde sig särskilt om lån och finansiell leasing på förmånliga villkor som ursprungligen var förbehållna företag med huvudkontor, skattemässig hemvist och hemmahamn i regionen Sardinien.

([1]) C 23/96 (NN 181/95), EGT C 368, 6.12.1996, s. 2.
([2]) EGT L 20, 27.1.1998, s. 30.
([3]) C 71/97 (NN 144/97), EGT C 386, 20.12.1997.
([4]) REG 2000, s. I-08855.

Den regionala lagen nr 20 av den 15 maj 1951, ändrad genom lag nr 15 av den 11 juli 1954

(8) Den rättsliga grunden för stödordningen i fråga är den regionala sardiska lagen nr 20 av den 15 maj 1951 (nedan kallad *lag nr 20/1951*), senare ändrad genom de regionala lagarna nr 15 av den 11 juli 1954 (nedan kallad *lag nr 15/1954*) och nr 11 av den 4 juni 1988 (nedan kallad *lag nr 11/1988*). Enligt lag nr 20/1951, ändrad genom lag nr 15/1954, skulle en fond upprättas för beviljande av lån till rederier som avser att bygga, förvärva, bygga om eller reparera fartyg. Dessa lån skulle endast beviljas åt rederier med huvudkontor, skattemässig hemvist och hemmahamn i regionen Sardinien.

(9) Lånen fick inte överstiga 20 % av investeringskostnaderna för nybyggnad, ombyggnad eller reparationer av fartyg om den sökande redan hade fått stöd för sådant arbete i enlighet med den nationella lagstiftning som då var i kraft. Om inget stöd hade beviljats tidigare i enlighet med den nationella lagstiftningen hade erhållits fick lånen inte överstiga 60 % av investeringskostnaderna.

(10) Enligt lag nr 20/1951 fick ränta, provision och andra avgifter i samband med lånet inte överstiga 4,5 % per år av lånet om stöd också mottagits inom ramen för nationell lagstiftning och 3,5 % om inget sådant stöd hade erhållits (en genomsnittlig räntesubvention på 10-12 procentenheter). Beloppet skulle återbetalas med högst tolv årliga avbetalningar från och med det tredje året efter det att det fartyg för vilket lånet beviljats hade tagits i bruk.

Den regionala lagen nr 11 av den 4 juni 1988

(11) Genom artiklarna 99 och 100 i den regionala lagen nr 11/1988 infördes omfattande ändringar av stödordningen, men dessa anmäldes inte till kommisionen. Stödordningen i sin ändrade lydelse utgjorde därför icke anmält stöd.

(12) Följande krav hade tillfogats utöver dem i lag nr 20/1951 på de stödmottagande företagen:

”a) Företaget skall permanent ha sitt stadgeenliga och verksamma säte, sitt huvudkontor och sin hemmahamn samt, där så är tillämpligt, sina huvudsakliga lager, förråd och tillbehör i en av hamnstäderna i regionen.

b) Alla fartyg som ägs av företaget ska vara registrerade i något av sjödistrikten i regionen.

c) Företaget ska använda regionens hamnar som nav för sin sjöfart och vanligtvis anlöpa dem i sin verksamhet. Vid reguljär linjetrafik ska linjeterminalen eller en eller flera anlöpningshamnar befinna sig i någon av dessa hamnar.

d) Företaget ska förbinda sig att låta utföra arbeten inför omklassificering i regionens hamnar när skeppsvarven har tillräckligt med kapacitet, förutsatt att inte några hinder föreligger i form av *force majeure*, tvingande befraktningsvillkor eller uppenbara ekonomiska eller tidsmässiga skäl.

e) När stöd begärs för fartyg med ett bruttotonnage på mer än 250 ton ska företaget upprätta en särskild förteckning som omfattar alla kategorier av sjöfolk som är nödvändiga för att bemanna fartyget och därvid endast använda den besättning som är registrerad i den allmänna tjänstgöringslistan för hemmahamnen. Företaget skall välja besättningsmedlemmar, allmänna och specialiserade, från denna lista och de enda begränsningar som finns i detta hänseende framgår av de nationella bestämmelserna om anställning av fartygspersonal.”

(13) Genom lag nr 11/1988 gavs de sardiska myndigheterna även möjlighet att bevilja en subvention, i form av bidrag till kontot för leasingavgifter till rederier som väljer att finansiera köp av fartyg genom ett leasingavtal i stället för ett lån. Bidraget är lika med skillnaden mellan den verkliga räntekostnaden på lån beräknad utifrån den marknadsmässiga referensräntan för rederier i Italien, och räntekostnaden för att låna samma summa beräknad på grundval av en ränta på 5 % (en genomsnittligt räntesubvention motsvarande cirka 10 procentenheter).

(14) När kontraktet löper ut får de fartyg för vilka ett bidrag har betalats förvärvas av leasetagaren för ett belopp som motsvarar 1 % av inköpspriset. Enligt de italienska myndigheterna (i skrivelse av den 5 juni 1988 och svar av den 1 juli 1998) har inte något avtal ingåtts om finansiell leasing i enlighet med lag nr 11/1988.

(15) Enligt de uppgifter som kommissionen har tillgång till har sedan den ursprungliga stödordningen trädde i kraft lån beviljats till ett totalt belopp av 12 697 450 000 italienska lire (motsvarande cirka 6,5 miljoner euro). Den senaste finansieringen ska ha beslutats i december 1991.

(16) Enligt de italienska myndigheternas senaste skrivelse av den 8 mars 2007 ska de finansieringar som beviljats med stöd av 1988 års lag ha gällt fartyg med ett bruttotonnage på mellan 24 och 138 ton. Dessa fartyg ska huvudsakligen ha varit avsedda för kusttransporter på en marknad som vid tiden för beviljandet ännu inte hade öppnats för konkurrens.

2.2 **Tvivel som uttryckts beträffande den ursprungliga stödordning som omfattas av förfarande C 23/96**

(17) I den skrivelse av den 24 juni 1996 som inledde förfarandet uttryckte kommissionen, på grundval av information som den förfogade över, allvarliga tvivel beträffande stödets förenlighet med den gemensamma marknaden av följande skäl:

— Stödordningen innehöll föreskrifter som medförde särbehandling på grundval av nationalitet eftersom de stödmottagande rederiföretagen enligt stödvillkoren bland annat måste anställa sardisk ombordpersonal.

— Ordningen stod i strid med principen om etableringsfrihet, eftersom ett av stödvillkoren var att de stödmottagande rederierna skulle ha stadgeenligt säte på Sardinien.

— Ordningen omfattade stöd för att uppmuntra investeringar i fartyg på ett sätt som riskerade att bryta mot gemenskapens regler.

2.3 **Stödordningen efter ändring genom lag nr 9 av den 15 februari 1996**

(18) För att göra lag nr 20/1951 förenlig med gemenskapsrätten och direktiven på området ändrade de sardiska myndigheterna genom den regionala lagen nr 9 av den 15 februari (nedan kallad *lag nr 9/1996*) stödordningen på följande sätt:

a) De diskriminerande inslag som avsåg nationaliteten upphävdes.

b) Ett nytt krav infördes, enligt vilket företräde skulle ges åt innovativa och högteknologiska transportmedel.

c) Tekniska ändringar infördes: varaktigheten för lån och finansiell leasing fick inte överskrida tolv år och beloppen fick inte överskrida 70 % av de beräknade kostnaderna med ett maximibelopp på 40 miljarder italienska lire (ungefär motsvarande 20 miljoner euro) per fartyg, stödet utbetalades i form av räntebidrag som var lika med skillnaden mellan de amorteringsbelopp som beräknats utifrån referensräntan för lån till fartygssektorn i Italien och amorteringsbelopp som beräknats utifrån en räntesats motsvarande 36 % av denna referensränta.

d) Ett system infördes för att kontrollera att stöd inte beviljades vid två tillfällen (av de nationella och av de regionala myndigheterna) för samma lån/finansiella leasing.

2.4 **Tvivel som uttryckts under förfarande C 71/97**

(19) I sitt beslut av den 14 november 1997 uttryckte kommissionen, trots att den noterat att den anmälda stödordningen inte längre innehöll några bestämmelser som innebar diskriminering genom brott mot etableringsrätten, allvarliga tvivel beträffande ändringarnas förenlighet med den gemensamma marknaden av följande skäl:

— Risken för konflikter med de gällande gemenskapsbestämmelserna om skeppsbyggnad vid det aktuella tillfället ([5]).

— Oförenlighet mellan stödordningen och de då gällande riktlinjerna för statligt stöd till sjöfartssektorn ([6]).

— Förekomsten av olagliga driftsstöd, som tilldelades i form av finansiell leasing på förmånliga villkor för förvärv av fartyg.

2.5 **Kommissionens beslut 98/95/EG**

(20) I sitt beslut 98/95/EG betecknade kommissionen de stöd som beviljats enligt den ursprungliga stödordningen (utan att uttala sig om de påföljande ändringarna) som statligt stöd av följande skäl: ”a) de företag som erhåller stöd befrias från en ekonomisk börda som de normalt sett skulle ha haft (vanlig kommersiell ränta och andra avgifter på lån/leasing), b) denna börda täcks av statliga resurser (som tillhandahålls av de sardinska myndigheterna), c) stödet är selektivt (det är förbehållet sjöfartssektorn), d) stödet påverkar handeln mellan medlemsstaterna.”

([5]) Rådets direktiv 90/684/EEG av den 21 december 1990 om stöd till varvsindustrin (EGT L 380, 31.12.1990) och rådets förordning (EG) nr 3094/95 av den 22 december 1995 om stöd till varvsindustrin (EGT L 332, 30.12.1995), ändrad genom förordning (EG) nr 1904/96 (EGT L 251, 3.10.1996).

([6]) 1989 års riktlinjer för statligt stöd till redare av den 3 augusti 1989 (SEK(89) 921 slutlig och gemenskapens riktlinjer för statligt stöd till sjötransport (EGT C 205, 5.7.1997).

(21) Vad beträffar punkt d ovan noterade kommissionen i sitt beslut att inleda förfarandet att ”över 90 % av varorna från medlemsstaterna transporteras till Sardinien sjövägen och att över 90 % av varorna med ursprung på Sardinien transporteras till medlemsstaterna samma väg. Dessutom noterade man att 65 % av turisttrafiken (passagerare och fordon) mellan medlemsstaterna och Sardinien sköts av rederibolag.” Vidare påpekade kommissionen följande: ”De italienska myndigheterna bestred i sina kommentarer varken dessa uppgifter eller att stödordningen betecknades som statligt stöd enligt artikel 92.1.”

(22) Med beaktande av ovanstående drog kommissionen följande slutsats:

a) Det ekonomiska stöd som beviljats enligt 1988 års stödordning utgjorde statligt stöd i den mening som avses i artikel 92.1 (nuvarande 87.1) i EG-fördraget.

b) Det hade beviljats i strid med artikel 93.3 (nuvarande 88.3) i EG-fördraget.

c) Inget av undantagen i artikel 92 var tillämpligt i det föreliggande fallet.

Kommissionen beslutade därför att Italien skulle återkräva de olagliga stöd som beviljats enligt stödordningen från 1988 (artikel 2 i beslutet).

2.6 **Domen av den 19 oktober och dess rättsliga konsekvenser**

(23) Beslut 98/95/EG ogiltigförklarades av EG-domstolen genom en dom av den 19 oktober 2000 (i de förenade målen C-15/98 och C-105/99 *Republiken Italien och Sardegna Lines – Servizi Marittimi della Sardegna S.p.A.*) ([7]) på grund av att det inte i tillräcklig utsträckning styrkts att handeln inom gemenskapen påverkats av stödordningen.

(24) Domstolen konstaterade att kommissionen hade begränsat sig till att hävda att stödet var selektivt och förbehållet sjöfartssektorn, att över 90 procent av de varor som utbyts mellan fastlandet och Sardinien transporteras sjövägen och att 65 procent av turisttrafiken (passagerare och fordon) sköts av rederier. Däremot hade den inte framlagt någon uppgift om konkurrensen mellan de sardiska rederierna och rederier etablerade i andra medlemsstater än Italien. Enligt domstolen hade kommissionen därmed underlåtit att beakta att öcabotage i Medelhavet var undantaget från liberaliseringen av sjötransporttjänsterna fram till den 1 januari 1999.

(25) Slutligen noterade domstolen att kommissionen visserligen konstaterat att stödordningen för sardiska redare stred mot de grundläggande principerna om etableringsfrihet och förbudet mot diskriminering på grund av nationalitet men inte i samband med detta påvisat att handeln mellan medlemsstaterna därigenom skulle ha snedvridits.

(26) På grund av domen av den 19 oktober 2000 har kommissionen återupptagit det formella granskningsförfarande som inleddes genom beslutet av den 24 juni 1996. Kommissionen har därför att anta ett nytt slutligt beslut.

(27) Förutom att anta ett sådant nytt beslut till följd av domstolens ogiltigförklaring av beslut 98/95/EG måste kommissionen yttra sig om ändringen av den ordning som infördes genom lag nr 9/1996 och som var föremål för det granskningsförfarande som inleddes den 14 november 1996. Även om kommissionen tidigare hade beslutat att granska de båda ordningarna var för sig, måste den i detta beslut göra en samordnad granskning av dem för att fastställa deras samlade inverkan.

3. **KOMMENTARER FRÅN ITALIEN**

3.1 **Synpunkter på den ursprungliga stödordningen som lagts fram under förfarande C 23/96**

(28) Under förfarande C 23/96 underrättade de italienska myndigheterna genom en skrivelse av den 31 oktober 1996 kommissionen om de ändringar som de infört av den ursprungliga stödordning för att enligt egen åsikt göra den förenlig gemenskapslagstiftningen. Den viktigaste ändringen infördes genom antagandet av den regionala lagen nr 9/1996 som upphävde de diskriminerande bestämmelser som baserades på nationalitet och de bestämmelser som stred mot etableringsfriheten. De underrättade vidare kommissionen om att de infört en mekanism för direkt kontroll för att utesluta möjligheten av att stöd beviljades två gånger (av de nationella respektive de regionala myndigheterna).

(29) I sina skrivelser av den 11 oktober 1996 och 22 januari 1997 motiverade de regionala myndigheterna åtgärderna till följd av ändringarna av lag nr 9/1996 bland annat med de svåra ekonomiska förhållandena på Sardinien som klassificerats som mål I-område.

([7]) REG 2000, s. I-08855.

3.2 **Synpunkter på den ändrade stödordningen som lagts fram under förfarande C 71/97**

(30) När det gäller de synpunkter som lagts fram under förfarande C 71/97 framhöll de italienska myndigheterna främst att de inte kunnat ha kännedom om de gemenskapsbestämmelser som kommissionen hänvisade till i sitt beslut om att inleda granskningsförfarandet eftersom, enligt vad de hävdade, rådets förordning (EG) nr 3094/95 ([8]), ändrad genom rådets förordning (EG) nr 1904/96, och gemenskapens riktlinjer för statligt stöd till sjöfartssektorn offentliggjordes först efter antagandet av lag nr 9/1996.

(31) För det andra framhöll Italien att de åtgärder som föreskrevs genom lag nr 9/1996 inte hade satts i verket och att man inte påtagit sig något ekonomiskt engagemang i förhållande till tredje man. Vidare hävdade Italien att de föreskrivna åtgärderna var nödvändiga för att kompensera bristen på stordriftsfördelar inom sektorn för sjötransporter av varor och passagerare i en öregion som Sardinien.

(32) I sin slutsats förklarade sig de italienska myndigheterna beredda att ändra lagtexten och iaktta samtliga gällande gemenskapsbestämmelser.

4. **BEDÖMNING AV STÖDET**

4.1 **Bedömning av den ursprungliga stödordning som var tillämplig 1988–1996**

Förekomsten av nytt olagligt statligt stöd

(33) Kommissionen hävdar att de italienska myndigheterna genom att inte anmäla den aktuella stödordningen till förmån för företag, registrerade på Sardinien, som avsåg att bygga, förvärva, bygga om, ändra eller reparera fartyg brustit i uppfyllandet av den skyldighet som anges i artikel 88.3 (f.d. 93.3) i fördraget. Även om ordningen infördes innan fördraget trädde i kraft, har nämligen lag nr 11/1988 i väsentlig utsträckning ändrat den stödordning som infördes genom lagarna nr 20/1951 och nr 15/1954. De ändringar som infördes 1988 borde därför ha anmälts till kommissionen och utgör således nytt ej anmält stöd. De italienska myndigheterna bestrider för övrigt inte en sådan klassificering i de synpunkter som de framlagt efter inledandet av förfarandet den 24 juni 1996 och den bekräftas därför i detta beslut.

(34) Kommissionen konstaterar att den berörda åtgärden utgör statligt stöd i den mening som avses i artikel 87.1 i fördraget. De sardiska företagen har nämligen kunnat utnyttja räntesatser som understiger marknadsräntorna och nedsättningar av andra tillkommande kostnader för lån och finansiell leasing, och de har således befriats från en ekonomisk börda som de under normala förhållanden skulle ha behövt ta på sig. Kommissionen påpekar att detta har finansierats med offentliga medel och att stödet var selektivt genom att det var förbehållet företag inom sjöfartssektorn som var etablerade på Sardinien.

(35) Kommissionens uppfattning finner även att åtgärden påverkar handeln mellan medlemsstaterna. Den ordning som genomförts av de italienska myndigheterna gäller nämligen sardiska rederier i allmänhet, oavsett om de utför cabotagetrafik eller internationell transport. Visserligen undantogs öarna i Medelhavet fram till den 1 januari 1999 från den liberalisering av marknaden för cabotagetrafik inom gemenskapen som infördes genom förordning (EG) nr 3577/92 ([9]), men det finns inte något undantag från den förordningen för marknaden för sjötransporttjänster mellan olika medlemsstater, särskilt till och från hamnar på det franska, spanska och italienska fastlandet. Det bör i sammanhanget påpekas att stödet i fråga inte var begränsat till cabotagetrafik, dvs. sjötrafiktjänster som utförs inom Italiens territorialvatten och som liberaliserades från och med den 1 januari 1999 utan också avsåg sardiska rederier som utförde internationella sjötrafiktjänster som liberaliserades redan 1986 ([10]) och därför var verksamma i konkurrens med andra operatörer inom gemenskapen.

(36) Av uppgifter som kommissionen har tillgång till ([11]) framgår nämligen att det mellan 1992 och 1997 förekom sjötrafik med handels- och kryssningsfartyg mellan hamnar på Sardinien och andra destinationer inom och utom gemenskapen. Särskilt ska nämnas att ett franskt företag i Toulon och två italienska företag, etablerade på Korsika, trafikerade Sardinien. Dessa förhållanden styrker att det under denna period (1988–1996) förekom påverkan på det internationella utbytet av sjötrafiktjänster mellan Italien och vissa medlemsstater.

(37) Enligt de italienska myndigheternas senaste skrivelse av den 8 mars 2007 ska de finansieringar som beviljats med stöd av lag nr 11/1988 ha gällt ”förvärv av fartyg med ett bruttotonnage på mellan 24 och 138 ton”. Dessa fartyg ska huvudsakligen ha varit avsedda för kusttransporter på en marknad som vid tiden för beviljandet ännu inte hade öppnats för konkurrens. Det framgår dock att ordningen i minst två fall tillämpats vid förvärv av färjor som var avsedda för transporter av passagerare och fordon mellan Sardinien och fastlandet och kunde konkurrera med andra operatörer i Italien och i andra EU-länder. De italienska myndigheterna har förklarat sig inte förfoga över några uppgifter om transporter av passagerare och varor mellan Sardinien och övriga Italien eller mellan Sardinien och andra EU-länder under perioden i fråga.

([8]) Se fotnot 5.

([9]) Rådets förordning (EEG) 3577/92 av den 7 december 1992 om tillämpning av principen om frihet att tillhandahålla tjänster på sjötransportområdet inom medlemsstaterna (cabotage) (EGT L 364, 12.12.1992, s. 7).

([10]) Rådets förordning (EEG) nr 4055/86 av den 22 december 1986 om tillämpning av principen om frihet att tillhandahålla tjänster på sjötransportområdet mellan medlemsstater samt mellan medlemsstater och tredje land (EGT L 378, 31.12.1986, s. 1).

([11]) Uppgifter från hamnkontorsregistret i Olbia.

(38) Det ska vidare påpekas att cabotageförordningen nr 3577/92 inte heller uteslöt konkurrens mellan företag på marknaden för sjötransporttjänster mellan Sardinien och Apenninska halvön under tiden före den 1 januari 1999, eftersom utländska företag hade rätt att utföra cabotagetjänster i Italien om de registrerade sina fartyg i denna stat. De kunde dock inte utnyttja stödordningen som var förbehållen sardiska redare. Denna ordning har sedan avskräckt rederier från andra medlemsstater från att utföra cabotagetjänster som omfattade Sardinien, eftersom de i vilket fall som helst inte hade kunnat utnyttja detta stöd och skulle ha tvingats konkurrera med andra operatörer som hade möjlighet att dra fördel av det.

Undantagen i artikel 87.2–3 ej tillämpliga

(39) Av följande skäl kan inte något av undantagen i artikel 87.2–3 (f.d. 92.2–3) tillämpas:

(40) De italienska myndigheterna hävdar att stödet skulle ha varit nödvändigt för att möjliggöra utveckling av en region med svåra ekonomiska omständigheter.

(41) Även om Sardinien är en region som är berättigad till regionstöd, kan inte undantaget i artikel 87.3 a i fördraget tillämpas, eftersom stöden i fråga inte gavs som stöd till regional utveckling utan var begränsade till att endast gynna rederier. De italienska myndigheterna har inte tillräckligt väl visat hur stödordningen till förmån för sardiska rederier skulle ha möjliggjort utveckling av regionen i den mening som avses i de för det ändamålet tillämpliga gemenskapsbestämmelserna, dvs. kommissionens meddelande om metoden för tillämpning av artikel 92.3 a och 92.3 c på regionalstöd ([12]). Även om regionen Sardinien finns med i förteckningen över föreslagna regioner för tillämpningen av artikel 87.3 a (f.d. 92.3 a – se bilaga I till meddelandet) har det inte visats att åtgärden skulle vara nödvändig som stöd till nyinvesteringar eller skapande av sysselsättning och inte heller att den skulle kunna betraktas som driftsstöd, begränsat i tiden och inriktat på att kompensera särskilda eller bestående negativa inslag i regionen och möjliggöra en hållbar och balanserad utveckling utan att framkalla överskott av kapacitet inom den sektor som avses.

(42) Vidare bekräftas i meddelandet att varje regionalt stöd måste iaktta de gemenskapsriktlinjer som fastställts för vissa näringslivssektorer, t.ex. skeppsbyggnad, vilket inte skett i den föreliggande stödordningen (se nedan).

(43) Stödet kan därför inte omfattas av undantaget i artikel 87.3 a.

(44) Man kan inte heller åberopa undantaget i artikel 87.3 c, som avser stöd för att underlätta utveckling av vissa näringsverksamheter, eftersom ordningen i fråga inte följer de gemenskapsriktlinjer som gällde under tiden 1988–1996. I de bestämmelser på området som gällde vid den tiden, kapitel II i bilaga I till riktlinjerna från 1989 om statligt stöd till rederier ([13]), föreskrevs nämligen att sådana stöd kunde beviljas förutsatt att de inte påverkade villkoren för handelsutbytet i en utsträckning som stred mot det allmänna intresset. I punkt 7 i dessa riktlinjer framhålls att det allmänna intresset skulle tillgodoses genom åtgärder som först och främst syftar till att behålla fartygen under gemenskapsflagg, dvs. motverka tendensen att utnyttja tredjeländers flagg, särskilt genom att förbättra den tekniska utrustningen och, i andra hand, anställa ett maximum av gemenskapspersonal ombord på dessa fartyg. I det föreliggande fallet har de italienska myndigheterna inte lämnat tillräcklig information för att styrka att regionen Sardiniens ursprungliga stödordning skulle kunna motiveras med att den ledde till förbättringar av fartygssäkerheten eller bevarad sysselsättning för sjömän från gemenskapen.

(45) Vidare föreskrevs i kapitel II.6 i bilaga I till de tidigare citerade riktlinjerna från 1989 om statligt stöd till rederier att dessa kunde ges stöd till byggnad, ombyggnad eller reparation av fartyg endast om stödet beräknades inom de gränser som fastställs i gemenskapslagstiftningen, särskilt rådets direktiv 87/167/EEG av den 26 januari 1987 ([14]) om stöd till skeppsbyggnad, senare kompletterat genom rådets direktiv 90/684/EEG ([15]) och rådets förordning (EG) nr 3094/95 ([16]). I artikel 4 i direktiv 87/167/EEG anges följande: Produktionsstöd för ny- eller ombyggnad av fartyg kan betraktas som förenligt med den gemensamma marknaden under förutsättning att det totala stödbelopp som beviljas för ett enskilt kontrakt i subventionsekvivalenter inte överstiger en gemensam maximigräns uttryckt i procent av kontraktsvärdet före stöd, nedan kallad maximigränsen.

(46) I detta avseende är det de nationella myndigheterna som ska se till att gemenskapsbestämmelserna om stöd till varvsindustrin – som kommissionen inte kan bevilja undantag från – iakttas. Eftersom detta uppenbart är ett villkor för att stöden ifråga ska vara förenliga med den gemensamma marknaden måste medlemsstaten styrka att gemenskapsbestämmelserna har iakttagits och överlämna alle upplysningar som gör det möjligt för kommissionen att kontrollera att villkoren för det begärda undantaget är uppfyllda (domstolens dom i mål C-364/90, *Italien/kommissionen* REG 1993, s. I-2097, punkt 20 ff).

([12]) Kommissionens meddelande om metoden för tillämpning av artikel 92.3 a och 92.3 c, särskilt kapitel I.6 (EGT C 212, 12.8.1988), ändrat 1990 och 1994 (EGT C 163, 4.7.1990 och C 364, 20.12.1994).

([13]) SEK(89) 921 slutlig, 3.8.1989.
([14]) EGT L 69, 12.3.1987, s. 55.
([15]) EGT L 380, 31.12.1990, s. 1.
([16]) EGT L 332, 30.12.1995, s. 1. Förordningen ändrad genom förordning (EG) nr 1904/96 (EGT L 251, 3.10.1996, s. 1).

(47) Eftersom de italienska myndigheterna inte har lämnat någon information om huruvida det totala beviljade stödbeloppet ligger inom den maximigräns som föreskrivs i artikel 4 i direktiv 87/167/EEG ([17]) och i avsaknad av varje annan information om den ursprungliga åtgärdens överensstämmelse med det direktivet och med artikel 5 i förordning (EG) nr 3094/95 ([18]) tvingas kommissionen konstatera att stöden inte heller är förenliga med bestämmelserna om skeppsbyggnad ([19]).

(48) Sådana undantag kan inte heller åberopas för att godkänna en stödordning som strider mot fördragets allmänna principer. Kommissionen finner nämligen att stödordningen till förmån för de sardiska redarna är oförenlig med gemenskapsrätten, eftersom flera av de kompletterande villkor som införs genom lag nr 11/1988 strider mot de grundläggande principerna om etableringsfrihet (artikel 43, f.d. 52) och förbudet mot varje diskriminering på grund av nationalitet (artiklarna 12, f.d. 6, och 39.2, f.d. 48.2).

(49) I strid med artikel 43 i fördraget föreskrevs nämligen i stödordningen att det stödmottagande företaget inte bara skulle vara etablerat på Sardinien, utan också att dess huvudkontor och sjötransportverksamheter samt i tillämpliga fall huvudsakliga magasin, lager och utrustning permanent skulle befinna sig i någon av hamnstäderna i regionen. Dessutom krävdes det att alla fartyg som tillhör det stödmottagande företaget – inte bara de för vilka stöd gavs inom ramen för ordningen – var registrerade på Sardinien.

(50) Som framgår av artikel 99 e i lag nr 11/1988, och som domstolen påpekat i sin dom av den 19 oktober 2000 (punkt 19) var företaget skyldigt att för fartyg över 250 ton anställa ett minsta antal sjömän som var registrerade i den allmänna tjänstgöringslista som gällde för fartygets sardiska hemmahamn. Det stödmottagande företaget var alltså skyldigt att anställa en bestämd procentuell andel lokala sjömän, även om sjömän med annat ursprung skulle ha kunnat utföra det avsedda arbetet. Därigenom strider bestämmelsen mot principen om förbud mot varje diskriminering på grund av nationalitet. Till följd av detta strider det ifrågavarande stödet mot gemenskapsrättens grundläggande principer.

4.2 **Bedömning av den ursprungliga stödordningen efter ändring genom lag nr 9 av den 15 februari 1996 som gäller sedan 1996**

Förekomst av statliga stöd

(51) Kommissionen finner att stödordningen efter ändring genom lag nr 9/1996 utgör statligt stöd enligt artikel 87.1 av följande skäl: a) De företag som erhåller stöd befrias från en ekonomisk börda som de normalt sett skulle ha haft genom nedsättning av räntesatser och andra avgifter på lån/leasing. b) Dessa kostnader betalas fortfarande med offentliga medel. c) Stödet är selektivt genom att det är förbehållet företag som är verksamma inom sjöfartssektorn. d) Åtgärden påverkar handeln mellan medlemsstaterna genom att den ändrade stödordningen avser rederier som avser att förvärva, bygga eller bygga om fartyg som ska transportera varor och passagerare med Sardinien och andra sardiska öar som utgångspunkt eller destination. Som redan påpekats är de företag som kan beviljas stöd inte bara verksamma på cabotagemarknaden, som liberaliserades den 1 januari 1999 utan också på marknaden för internationella transporter som liberaliserades 1986 ([20]). I vilket fall som helst råder det inget tvivel om att stödordningen, i den utsträckning den fortfarande gäller, fortsätter att påverka konkurrensen inom en sektor som är fullständigt liberaliserad sedan 1999.

(52) Enligt uppgifter som meddelats av de italienska myndigheterna i oktober 1996 och januari 1997 har inget företag tagit emot stöd enligt lag nr 9/1996. Eftersom sådana stöd inte har beviljats tidigare finner kommissionen det inte nödvändigt att i detta beslut bedöma överensstämmelsen med de tidigare gällande gemenskapsbestämmelserna. Eftersom sådana stöd skulle kunna komma att beviljas i framtiden är det nödvändigt att undersöka deras förenlighet med gällande gemenskapsföreskrifter, nämligen gemenskapens riktlinjer för statligt stöd till sjötransport från 2004 ([21]) (nedan kallade *gemenskapsriktlinjerna från 2004*).

([17]) I artikel 4 föreskrivs följande: Produktionsstöd för ny- eller ombyggnad av fartyg kan betraktas som förenligt med den gemensamma marknaden under förutsättning att det totala stödbelopp som beviljas för ett enskilt kontrakt i subventionsekvivalenter inte överstiger en gemensam maximigräns uttryckt i procent av kontraktsvärdet före stöd, nedan kallad maximigränsen.

([18]) Punkt 1: Stöd till ny- eller ombyggnad av fartyg, med undantag av stöd till reparation, som ges till redare eller tredje man i form av lån och statliga garantier kan anses som förenliga med gemensamma marknaden, om de är i överensstämmelse med bestämmelserna i OECD-överenskommelsen om exportkrediter för fartyg eller varje avtal som ändrar eller ersätter den överenskommelsen. […]. Punkt 3: Stöd som en medlemsstat beviljar redare eller tredje man i den staten för ny- eller ombyggnad av fartyg får inte snedvrida eller hota att snedvrida konkurrensen om order mellan varven i den staten och varven i andra medlemsstater.

([19]) Vad gäller tillämpningen av bestämmelserna om skeppsbyggnad ska det för övrigt påpekas, som generaladvokaten framhöll i sina slutsatser (punkterna 34–38), att även om det i ett stöd till skeppsbyggnad kan ingå ett stöd till rederier, har kommissionen med rätta betraktat 1988 års stödordning som ett stöd till rederier som endast ska granskas utifrån det mindre betungande kravet i fördraget, eftersom de italienska myndigheterna inte har uppfyllt sin anmälningsskyldighet enligt artikel 11 i det ovan angivna direktivet.

([20]) Rådets förordning (EEG) nr 4055/86 av den 22 december 1986 om tillämpning av principen om frihet att tillhandahålla tjänster på sjötransportområdet mellan medlemsstater samt mellan medlemsstater och tredje land (EGT L 378, 31.12.1986, s. 1).

([21]) Meddelande K(2004) 43 från kommissionen – Gemenskapens riktlinjer för statligt stöd till sjötransport, EUT C 13, 17.1.2004.

Den ändrade ordningens oförenlighet

(53) Den ändrade stödordningen innehåller inte längre några bestämmelser med inslag av diskriminering på grund av nationalitet och strider inte heller mot etableringsfriheten. Kommissionen finner dock att den ändrade ordningen inte uppfyller alla krav som fastställs i gemenskapsriktlinjerna från 2004 och att den inte är berättigad till undantagen i punkterna a och c i artikel 87.3 av följande skäl:

(54) Enligt kapitel 5 i gemenskapsriktlinjerna från 2004 har subventioner för förnyande av flottan i allmänhet en tendens att snedvrida konkurrensen. I det föreliggande fallet finner kommissionen att stöden i fråga inte är ett inslag i en strukturreform som syftar till att minska den samlade kapaciteten och att de inte heller syftar till att förbättra utrustningen ombord på fartygen eller främja användning av säkrare fartyg. I detta hänseende är det inte möjligt att bedöma den faktiska omfattningen av den införda ändringen, enligt vilken stödordningen skall gälla stöd som syftar till att gynna innovativa och högteknologiska transportformer, eftersom det inte finns någon definition av sådan teknik och kostnaderna för den.

(55) Kommissionen finner att stödordningen inte heller kan karakteriseras som regionalt stöd enligt kapitel 6 i gemenskapsriktlinjerna från 2004. Även om Sardinien är en mindre gynnad region, har de italienska myndigheterna inte tillräckligt visat att regionen skulle dra fördel av stödordningen i fråga (kapitel 5.4 i gemenskapsriktlinjerna från 2004) och inte heller att stödordningen överensstämmer med gällande gemenskapsföreskrifter om regionalt stöd ([22]).

(56) Kommissionen finner dessutom att stödordningen, av skäl som redan redovisats, påverkar övriga medlemsstaters ekonomi negativt och snedvrider konkurrensen mellan medlemsstaterna i en större utsträckning än vad som ligger i det gemensamma intresset (kapitel 2 i gemenskapsriktlinjerna från 2004).

(57) Kommissionen vill vidare påpeka att enligt gemenskapsriktlinjerna från 2004 eventuella investeringsstöd ska överensstämma med de tillämpliga gemenskapsföreskrifterna för varvssektorn, dvs. förordning (EG) nr 1540/98 ([23]). Det bör erinras om att följande sägs i artikel 3.1 i den förordningen: ”Till och med den 31 december 2000 kan produktionsstöd till kontrakt för nybyggnad av fartyg och ombyggnad av fartyg, men inte reparation av fartyg, betraktas som förenligt med den gemensamma marknaden under förutsättning att det sammanlagda beloppet av alla former av stöd som beviljats till stöd för ett enskilt kontrakt (inbegripet subventionsekvivalenten för allt stöd som beviljats fartygsägaren eller tredje man) inte i subventionsekvivalenter överstiger ett gemensamt stödtak uttryckt i procent av kontraktsvärdet före stödet.” Med hänsyn till att Italien inte har lämnat några uppgifter om huruvida det totala beloppet för alla slag av stöd som beviljats för ett enskilt kontrakt, uttryckt i subventionsekvivalenter, inte överstiger ett gemensamt stödtak uttryckt i procent av kontraktsvärdet före stödet måste det konstatera att åtgärden inte överensstämmer med artikel 3.1.

(58) Vidare gäller följande enligt artikel 3 i förordning (EG) nr 1540/98: ”Stöd i form av statsstödda kreditgarantier som beviljats nationella och icke-nationella fartygsägare eller tredje man för nybyggnad eller ombyggnad av fartyg kan betraktas som förenliga med den gemensamma marknaden och skall inte räknas in under taket om det uppfyller villkoren i OECD-rådets resolution av den 3 augusti 1981 (OECD-överenskommelsen om exportkrediter för fartyg) eller något annat avtal som ändrar eller ersätter denna överenskommelse.” Kommissionen förfogar dock över uppgifter som tyder på att stöd enligt den ändrade ordningen uppfyller OECD-rådets rekommendation av den 3 augusti 1981.

(59) Enligt artikel 6 i förordning (EG) nr 1540/98 kan stöd som beviljats för innovation vid befintliga varv som utför nybyggnad, reparation och ombyggnad av fartyg kan betraktas som förenligt med den gemensamma marknaden upp till en högsta stödintensitet på 10 % brutto, under förutsättning att stödet är kopplat till den industriella tillämpningen av innovativa produkter och processer som faktiskt och i väsentlig utsträckning är nya, dvs. inte för närvarande används kommersiellt av andra operatörer inom sektorn i gemenskapen och som innebär en risk för tekniskt eller industriellt misslyckande. Stödet får vidare endast omfatta stöd för de utgifter för investeringar och konstruktionsverksamhet som är direkt och uteslutande förknippat med den innovativa delen av projektet, och stödets storlek och intensitet ska begränsas till det minimum som krävs med beaktande av riskerna i samband med projektet. I detta hänseende är det dock, som tidigare påpekats, inte möjligt att bedöma den faktiska omfattningen av den införda ändringen, enligt vilken stödordningen skall gälla stöd som syftar till att gynna innovativa och högteknologiska transportformer, eftersom det inte finns någon definition av sådan teknik och kostnaderna för den. Kommissionen måste följaktligen dra slutsatsen att inte heller den ändrade stödordningen överensstämmer med föreskrifterna för varvsindustrin.

(60) Slutligen kan undantagen i punkterna a och c i artikel 92.3 inte tillämpas, eftersom det är de nationella myndigheterna som ska garantera att gemenskapsföreskrifterna för varvsstöd – från vilka kommissionen inte får avvika – iakttas. Eftersom det självfallet är ett villkor för att stöden i fråga ska kunna anses förenliga med den gemensamma marknaden att gemenskapsföreskrifterna iakttas, måste medlemsstaten styrka att så har skett och överlämna alla uppgifter som gör det möjligt för kommissionen att kontrollera att villkoren för det begärda undantaget är uppfyllda.

([22]) Riktlinjer för statligt regionalstöd för 2007–2013, EUT C 54, 4.3.2006, s. 13.

([23]) Rådets förordning (EG) nr 1540/98 av den 29 juni 1998 om stöd till varvsindustrin – EGT L 202, 18.7.1998.

Slutsatser

(61) Slutsatsen av det ovan anförda är att den ursprungliga stödordningen, så som den tillämpades under tiden 1988–1996, är olaglig och oförenlig med den gemensamma marknaden.

(62) Därav följer att beloppet för det stöd som getts genom beviljande av lån (med totalt 12 697 450 000 lire) på förmånliga villkor enligt den regionala lagen nr 11/1988 ska återbetalas av stödmottagarna enligt de förfaranden och bestämmelser som gäller i italiensk rätt. Med hänsyn till att ingen subvention har betalats ut för finansiell leasing behöver inte någon återbetalning föreskrivas.

(63) De summor som ska återkrävas ska innefatta ränta som löper från den dag då stödet stod till stödmottagarens förfogande till den dag då det var återbetalat.

(64) Eftersom kommissionen inte har möjlighet att direkt kvantifiera inslaget av stöd och inte heller det totala stödbelopp som ska återkrävas från varje mottagare, är det de italienska myndigheternas sak att fastställa dessa inslag av stöd och meddela kommissionen vilka belopp som ska återkrävas av varje stödmottagare.

(65) Vad gäller stödordningen efter ändring genom lag nr 9/1996 som gäller sedan 1996, konstaterar kommissionen att inget stöd har utbetalats från och med det året men finner att denna ordning utgör statligt stöd som är oförenligt med den gemensamma marknaden. Med hänsyn till att ingen subvention har betalats ut enligt den ordningen behöver inte något återkrav föreskrivas.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Det statliga stöd i form av lån och finansiell leasing som beviljats rederier med stöd av regionen Sardiniens lag nr 20 av den 15 maj 1951 i dess lydelse efter ändring genom lag nr 11 av den 4 juni 1988 är oförenligt med den gemensamma marknaden.

Artikel 2

1. Italien ska vidta alla nödvändiga åtgärder för att hos mottagarna återkräva det stöd som avses i artikel 1 och som redan olagligt ställts till deras förfogande, motsvarande skillnaden mellan det totala belopp som mottagarna skulle ha betalat för räntor och övriga lånekostnader på de normala marknadsvillkoren vid den tid då lånen tecknades och det totala belopp som mottagarna faktiskt betalat för räntor och övriga lånekostnader.

2. Återkravet ska ske utan dröjsmål och i enlighet med förfarandena i nationell lagstiftning, förutsatt att dessa förfaranden gör det möjligt att omedelbart och effektivt verkställa detta beslut. Det stöd som ska återkrävas ska innefatta ränta som löper från den dag då det olagliga stödet stod till stödmottagarens förfogande till den dag då det är återbetalat.

3. Om ett lånebelopp fortfarande är utestående den dag då detta beslut delges ska de italienska myndigheterna säkerställa att återstoden av lånet betalas av låntagaren enligt normala marknadsvillkor.

Artikel 3

Den statliga stödordning i form av lån och finansiell leasing som föreskrivs till förmån för rederier genom regionen Sardiniens lag nr 20 av den 15 maj 1951 i dess lydelse efter ändring genom lag nr 9/1996 är oförenligt med den gemensamma marknaden.

Artikel 4

Italien ska upphäva den stödordning som avses i artiklarna 1 och 3.

Artikel 5

Italien ska inom två månader från delgivningen av detta beslut underrätta kommissionen om vilka åtgärder som har vidtagits för att följa beslutet.

Artikel 6

Detta beslut riktar sig till Republiken Italien.

Utfärdat i Bryssel den 10 juli 2007.

På kommissionens vägnar

Jacques BARROT

Vice ordförande